

HISTORIE OBCE

ČERNÁ V POŠUMAVÍ

osada – DOLNÍ VLTAVICE

František Záhora 2018

DOLNÍ VLTAVICE

/z podkladů Okresního archivu/

V Dolní Vltavici se od července do konce roku 1945 vystřídali tři dosazení komisaři – Vaverka, Šimera a Babický, po nich pak správu obce vedl půl roku učitel Miroslav Sobotka a v roce 1947 byla ustavena 1. Místní správní komise, jejímž předsedou byl Josef Vála a zástupcem Miroslav Košina, hostinský. Po něm následuje v roce 1949 pekař Josef Chalupka, který však brzy na funkci rezignuje a je jmenován Jaroslav Kubík z Kyselova. V roce 1950 pak pokračuje domkář Reimund Bartoš a po něm František Augsberger, správce statku v Kyselově.

Místní správní komise spravuje od 1.ledna 1950 rovněž obec Kyselov, který dříve spolu s Kozí Strání tvořil samostatnou obec.

K 1. lednu 1952 vzniká MNV Dolní Vltavice, prvním předsedou se stává dosavadní předseda MSK František Augsberger. 1.dubna 1952 však z obce odchází a 21.dubna 1952 je předsedou MNV zvolen ředitel školy František Nejedlý, zástupcem Vojtěch Pártl, vedoucí pošt. úřadu.

Od roku 1955 je předsedou MNV Josef Lukašák, který skončil 4.června 1957, kdy byl do funkce jmenován Josef Rambousek.

R o k 1 9 4 6

Seznam voličů k 19.3. 1946

První parlamentní volby po druhé světové válce se konaly v květnu 1946 a v Dolní Vltavici byly na seznamu tito občané – voliči:

Emanuel Koucký	-	rolník	-	čp. 8
Julie Koucká	-	v domácnosti	-	čp. 8
František Vaclík	-	kovář	-	čp. 10
Růžena Vaclíková	-	v domácnosti	-	čp. 10
Anežka Vaclíková	-	v domácnosti	-	čp. 10;
Miroslav Košina	-	řezník	-	čp. 14
Marie Košinová	-	v domácnosti	-	čp. 14
Jaroslav Zelenka	-	rolník	-	čp. 16
Gustav Vavro	-	rolník	-	čp. 17
Anežka Vavrová	-	v domácnosti	-	čp. 17
Josef Martečík	-	rolník	-	čp. 18
Anna Martečíková	-	v domácnosti	-	čp. 18
Ludvík Babinec	-	rolník	-	čp. 20
František Moulis	-	listonoš	-	čp.22
Josef Sekereš	-	rolník	-	čp. 23
Marie Sekerešová	-	v domácnosti	-	čp. 23
Pavel Zajac	-	rolník	-	čp. 25
Veronika Zajacová	-	v domácnosti	-	čp. 25
Julie Zajacová	-	M.S.K.	-	čp. 25
Irena Zajacová	-	v domácnosti	-	čp. 25
Anežka Zajacová	-	v domácnosti	-	čp. 25

Vladislav Sobotka	-	učitel	-	čp. 25
Ludmila Sobotková	-	v domácnosti	-	čp. 25
Jan Turinský	-	rolník	-	čp. 26
Olga Stránská	-	v domácnosti	-	čp. 26
Anna Lešková	-	v domácnosti	-	čp. 26
Miroslav Kašpar	-	M.S.K.	-	čp. 28
Josef Vála	-	obchodník	-	čp. 34
Růžena Válová	-	v domácnosti	-	čp. 34
František Randa	-	pekař	-	čp. 39
Anna Randová	-	v domácnosti	-	čp. 39
František Chromík	-	rolník	-	čp. 41
Růžena Chromíková	-	v domácnosti	-	čp. 41
Václav Vandas	-	dělník	-	čp. 41
Ondřej Martečík	-	rolník	-	čp. 55
Karolína Slazinová	-	v domácnosti	-	čp. 55
Olga Rotová	-	rolnice	-	čp. 57
Marie Rotová	-	v domácnosti	-	čp. 57
Antonín Novák	-	cestář	-	čp. 59
Anna Nováková	-	v domácnosti	-	čp. 59
Zdena Taitl	-	před M.S.K.	-	čp. 28
Anna Maredová	-	švadlena	-	čp. 16

Zápis ze schůze výboru MNV

Dne 23. července 1946 se sešlo všech 12 členů Místního národního výboru, aby jednali o následujících bodech:

- 1/ pořádek v obci - bylo rozhodnuto podat velitelství pluku hlášení o chování místní vojenské posádky
- 2/ nájemné z bytu - z každé místnosti pronajaté letním hostům bude vybíráno 70 Kčs týdně
- 3/ čištění a oprava vodovodu a kašen - obecní vodovod a kašny budou opraveny svépomocí
- 4/ různé - bylo rozhodnuto, že J. Martečíkovi bude vyplacena část činže, která bude vybírána z bytu od kpt. V. Vosátky, zbytek vybrané činže daruje J. Martečík obci.

R o k 1 9 4 7

Místní správní komise

Předseda	-	Josef Vála	
Výbor	-	Vladimír Sobotka	- pokladník
		František Chromík	- zemědělský referent
		Stanislav Paroubek	- zásobování
		Miroslav Košina	- mléčná komise

Hasičský sbor

Předseda	-	Josef Vála
Pokladník	-	Ing. Kučera
Jednatel	-	Miroslav Košina
Zbrojařský mistr	-	Turínský

R o k 1 9 4 8

Ustavení akčního výboru Národní fronty

Dne 27. února 1948 byl na Dolní Vltavici ustanoven Akční výbor Národní fronty v tomto složení:

- Předseda - Josef Koutek, respicient Finanční stráže v Kyselově, předseda Místní organizace KSČ
- Místopředseda - Vladislav Sobotka, řídící učitel v Dolní Vltavici, zástupce strany Národně-socialistické
- Členové - Josef Ťažký, dělník, zaměstnanec pily v Kyselově – zástupce dělníků
Ondřej Martecík, rolník v Dolní Vltavici, zástupce rolníků
František Šrubař, strážmistr SNB v Kyselově, zástupce SNB
Stanislav Paroubek, respicient Finanční stráže v Kyselově, zástupce Finanční stráže

V akčním výboru jsou zastoupeny všechny složky místního obyvatelstva, zástupci České sociální demokracie a Lidové strany nemohou být zastoupeny, neboť v místě nejsou ustaveny.

Akční výbor jménem všech svých členů slibuje, že věnuje všechny své síly k podpoře druhé Gottwaldovy vlády k zajištění blahobytu všeho pokrokového československého pracujícího lidu měst a venkova i zde na hranicích státu.

Obnova Místní správní komise Dolní Vltavice – Kyselov

Podle návrhu nově zvoleného Akčního výboru Národní fronty, odvolal Okresní národní výbor v Českém Krumlově, všechny členy dosavadní Místní správní komise a jmenoval, ve smyslu vyhlášky ministra vnitra č. 314 ze dne 27. února 1948, novou Místní správní komisi v následujícím složení:

- Předseda - Josef Chalupský, pekař, Dolní Vltavice čp. 27
- Místopředseda - Miroslav Veselý, strážmistr SNB, Kyselov čp. 22
- Vyživovací referent - Stanislav Paroubek, respicient finanční stráže, Kyselov čp. 33
- Pokladník - František Šrubař, strážmistr SNB, Kyselov čp. 22
- Členové - Josef Cába, vrchní respicient Finanční stráže, Kyselov čp. 33
Karel Jákl, respicient finanční stráže, Kyselov čp. 33
Antonín Vodvářka, strážmistr SNB, Kyselov čp. 22

R o k 1 9 4 9

Změna v Místní správní komisi

Rada ONV v Českém Krumlově na své schůzi dne 7. ledna 1949 vzala na vědomí rezignaci dosavadního předsedy MSK Josefa Chalupky, který se z obce odstěhoval a na jeho místo jmenuje, podle návrhu místního Akčního výboru, Josefa Kubíka, Kyselov čp. 2. Současně jmenuje zemědělským referentem Františka Chromíka, rolníka v Dolní Vltavici čp. 41.

R o k 1 9 5 2

Místní národní výbor

Dosavadní předseda MNV František Augsburg byl přeložen na jiné působiště a tak byl dne 18. dubna 1952 na plenární schůzi MNV jmenován nový předseda MNV a doplnění jednotliví referenti. Složení MNV je od této doby následující:

- Předseda - František Nejedlý, ředitel Národní školy, D. Vltavice čp. 42
- Místopředseda - Vojtěch Pártl, vedoucí poštovního úřadu, D. Vltavice čp. 50
- Zásobovací refer. - Vilém Augsten, provozní účetní ČSSS, D. Vltavice čp. 42

Bezpečnost. refer.	-	Jan Zadražil, lesní hajný, Dolní Vltavice čp. 30
Hospodářský ref.	-	Miroslav Košina, vedoucí Masny, Dolní Vltavice čp. 15
Kult. školský ref.	-	Květoslava Petrová, v domácnosti, Dolní Vltavice čp. 36
Zemědělský ref.	-	František Chromík, zaměstnanec ČSSS, D. Vltavice
Zdravotní refer.	-	Zdena Stehlíková, učitelka, Dolní Vltavice čp. 42

Další změna v MNV

Kulturně- školským referent byla zvolena namísto Květoslavy Petrové, Edeltraud Lepschi, dělnice a dále jako noví členové – Karel Daniel, zaměstnanec ČSSS, Dolní Vltavice čp. 10, Růžena Chromíková, zaměstnanec ČSSS, Dolní Vltavice čp. 41 a Kateřina Lukašáková, zaměstnanec ČSSS, Dolní Vltavice čp. 61

Sloučení obcí v pohraničí

Rada ONV v Českém Krumlově schválila na své schůzi 24.12. 1952 zrušení společné správy politické obce Kyselov, spravované až dosud politickou obcí Dolní Vltavice a provedla sloučení uvedených obcí, z úřední moci počínaje dnem 1. ledna 1953 v jednu politickou obec se zachováním katastrálního území, s úředním názvem **D o l n í V l t a v i c e**.

Názva sloučených obcí, t. j. Dolní Vltavice a Kyselov s osadou Kozí Stráň, zůstávají i nadále úředními názvy částí této nové obce.

Odůvodnění: dosavadní politická obec Kyselov je nedostatečně osídlená a ani pro budoucnost nejsou předpoklady pro osídlení a vytvoření samostatné správy obce. Obec Kyselov s osadou Kozí Stráň je již po několik let spravována jak po stránce finanční, tak i zemědělské, obcí Dolní Vltavice, takže nedojde k žádným podstatným změnám.

Občané sloučených obcí mohou podat odvolání proti tomuto rozhodnutí do 15 dnů od vyvěšení v Dolní Vltavici a do dalších 15 dnů prostřednictvím ONV k radě KNV v Českých Budějovicích.

R o k 1 9 5 4

Zpráva o činnosti MNV v Dolní Vltavici

Dne 28. března na veřejné schůzi občanů podal předseda MNV František Nejedlý zprávu o činnosti orgánů od roku 1945:

Zdejší obec byla do odsunu Němců osídlena výhradně německým obyvatelstvem. Po jejich postupném vysídlování přechází německý majetek a půda opět do českých rukou. Hospodářství se ujímají první osídlenci, z nichž je složena Místní správní komise, kde jsou značně zastoupeni i příslušníci Finanční stráže z Kyselova, v obci usazení. později, v roce 1947 se přeměňuje MSK v Místní národní výbor. Hospodaření a život v obci, tehdy ještě zchovalé a zámožné, je poměrně uspokojivý a dobrý.

Zcela jiné období nastává, když je obec v roce 1949 určena jako zátopové pásmo Lipenské přehrady. Dosídlenci v důsledku toho, jeden po druhém z obce odcházejí a nakonec je nucen hospodářské usedlosti převzít do své správy Národní pozemkový fond, který zde hospodaří a obdělává opuštěnou půdu. Začíná pozvolný úpadek v obci a její pustnutí a zanedbávání. MNV je opět přeměněn v MSK a obec je velmi málo osídlena.

Asi po ročním hospodaření NPF přebírají veškerou půdu v obci Československé státní statky, které zde hospodaří dodnes. Účelem hospodářského života je udržet a zachovat to, co zde zůstalo, bez velkých investic zde obdělávat půdu a žít do doby zátopy. Větší investice nejsou povolovány, neboť vzhledem k zátopě nejsou racionální.

Obec Kyselov se postupně téměř celá vysidluje, v roce 1950 je sloučena s Dolní Vltavicí v jednu politickou obec jako její osada. Od 1.ledna 1952 je znovu MSK přetvořena na MNV, v němž jsou zástupci ČSSS a ostatní zaměstnanci.

Činnost nynějšího národního výboru v posledním období se vzhledem k situaci a krátké budoucnosti Dolní Vltavice, zaměřovala rovněž pouze na to, udržet a zachovat to, co zde ještě zbylo, v takovém stavu, aby zde byl možný spokojený život a plnění daných úkolů do doby zátopy. Prováděly se pouze nutné běžné údržby budov a ostatního zařízení, větších nákladnějších akcí zde být nemohlo.

Do budoucna jsou plány MNV rovněž pouze všední a zahrnují v sobě úkoly pouze nejnnutnější a pro obec ještě rentabilní.

Složení MNV

Ke dni 28. května je takovéto složení Místního národního výboru:

předseda MNV	-	František Nejedlý
tajemník MNV	-	František Valter
člen MNV	-	Miroslav Košina
předseda komise zemědělské	-	Richard Dušek
člen komise zemědělské	-	Josef Lukašák
člen komise zemědělské	-	Růžena Válková
předseda komise kulturní	-	Pavel Troják
člen komise kulturní	-	Katka Lukašáková
člen komise kulturní	-	por. Tengler

R o k 1 9 5 5

Komise k oslavám měsíce československo-sovětského přátelství

Jednou z důležitých akcí byly oslavy čsl.-sovětského přátelství, k čemuž musela být v obci i vytvořena komise ze zástupců jednotlivých orgánů a složek. Na tomto příkladu vidíme, které složky v obci aktivně působily a jména jejich zástupců / což vždy nemuseli být předsedové/ - z října 1955.

MO K S Č	-	František Chromík
Místní akční výbor NF	-	Miroslav Košina
Místní národní výbor	-	Karel Havlíček
Místní výbor žen	-	Zdena Kulhánková
Českosl. státní statky	-	Josef Pokorný
Č S M	-	Miluše Nermuťová
Požární sbor	-	Gabriel Fiala
Národní a mateřská škola	-	Věra Lepschy – ová

Zápis ze schůze rady MNV ze dne 20. října

Přítomni byli : předseda MNV Josef Lukašák – člen rady MNV Miroslav Košina - tajemník MNV Karel Havlíček - předseda MO K S Č František Chromík – účetní Josef Pokorný.

Z á s o b o v á n í o b y v a t e l s t v a

Jednání MNV s Jednotou je nepravděelné, nejisté, prodejna je často uzavřena několik dní, pracující ženy si nemohou v místě nakoupit potraviny, některé žádané potraviny nejsou do zdejší prodejny vůbec dováženy a musí se chodit do Černé nebo až do Hůrky.

Farma ČSSS žádá okamžitou nápravu, prodavačka onemocněla, trvá to již delší dobu a vedení Jednoty nedává žádnou náhradu.

Přípisem Jednoty LSD Horní Planá byla sestavena kandidátka občanů, kteří budou dohlížet na chod prodejny. Jedná se o Marii Lukašákovou, Marii Peckovou, Pavla Trojáka, Růženu Válovou a Josefa Zajíce.

Zdravotnictví

Zástupce statku farmář Josef Galbavý navrhuje, aby při ambulanci OUNZ byla ustavena jedna sestra – ošetřovatelka, která by poskytovala první pomoc a ošetřila lehčí onemocnění. Ošetřovna by byla vybavena léky na náklad statku a ušetřilo by se spoustu času u zaměstnanců statku. Galbavý navrhuje, aby tuto práci vykonávala jeho manželka, která je diplomovanou sestrou.

Zahájení činnosti Osvětové besedy

V listopadu t. r. zahájila svou činnost nově zřízená Osvětová beseda. Jak oznámil předseda MNV, byla zkontrolována obecní knihovna a konstatováno, že se ztratilo celkem 140 knih. Knihy budou řádně vedeny, půjčování po pracovní době. Spolu s ostatními složkami NF uspořádala OB estrádu k 38. výročí VŘSR.

R o k 1 9 5 6

Činnost Osvětové besedy pokračuje

V plánu OB na 1. pololetí roku 1956 je především otázka filmových představení. Do obce bude každých 14 dní zajíždět Putovní kino, které bude v odpoledních hodinách promítat film pro mládež a večer dvojfilm pro dospělé diváky.

Jaké filmy se promítaly

Vybráno období únor až duben, vždy se promítaly dva krátké filmy a dva celovečerní.
Filmy krátké - Mladí budují mír; Výkrm skotu; Buduj vlast-posílíš mír; Výkrm vepřů; Zvyšujeme výnosy našich luk; Na lyžích po hřebenech Tater; Bitva míru; Třetí mistrovství zimních sportů v NDR; Budujeme!; Každým rokem telátko.

Filmy celovečerní – Pevnost na Amuru; Noc je mým královstvím; Trosečník z otrokářské lodi; Císařův pekař; Vesnická učitelka; Dnes večer všechno skončí; Dovolená s Andělem; Bílý sob; Anna na krku; Katakomby.

Nastaly problémy

Ze zpráv a hlášení, které zástupci OB a MNV podávaly nadřízeným orgánům vyplývá, že s kulturou v obci to nevypadalo nijak dobře. Kdy do obce začalo dojíždět Putovní kino není přesně zaznamenáno, k dispozici je pouze plán činnosti/ viz výše/ a dále z materiálů je možno zjistit, že již v roce 1955 jezdilo Putovní kino nepravidelně a na jaře v roce 1956 přestalo úplně.

Proto si k promítání filmů předseda OB Karel Havlíček zapůjčoval projekční přístroj od ČSSS Černá v Pošumaví. Ovšem dovážení a odvážení projekčního přístroje provázelo nedorozumění, neochota a nechuť, prostě jen starosti a těžkosti.

MNV proto předložil odboru kultury ONV Český Krumlov dodatkový rozpočet na zakoupení vlastního promítacího přístroje. Než se však vše vyřešilo, byl do obce zapůjčen projekční přístroj Almo 16 od Krajské správy Československého státního filmu.

S promítáním i jiný program

Vždy jedenkrát v týdnu před promítáním filmu se uskutečnila desetiminutovka k současným událostem a dále pro místní mládežníky, zaměstnance ČSSS byla uspořádána závodní škola práce, spojená s promítáním odborného filmu a přednáškou s diapositivu.

Zastupování

Vedoucím OB Karla Havlíčka při promítání filmů zastupovaly: sl. Věra Lepschyová a sl. Marie Koíšová.

Žádost o přidělování programových filmů

Osvětová beseda v Dolní Vltavici podala krajské rozdělovně Československého státního filmu žádost, aby při přidělování filmů pro obec byly vybírány filmy s přednostním právem a filmy prémiové. Svou žádost odůvodnila takto:

- naše pohraniční obec je vzdálena od nejbližšího místa s biografem 9 km
- na zdejším státním statku je mládežnická brigáda
- ve zdejší obci je přemístěna část Vodních staveb, n.p. Sezimovo Ústí, stavební správa Lipno – Dolní Vltavice, kde jsou brigádníci pracující na dokončení velkého socialistického díla a jsou zde ubytováni za velmi těžkých podmínek
- jsou zde brigádníci Vojenských státních lesů Horní Planá- Dolní Vltavice a brigádníci Jihočeského lesního průmyslu v Českém Krumlově – polesí Plánička-Dolní Vltavice, kteří rovněž dokončují práci na zátopovém území vodního díla Lipno

Z uvedených důvodů doufáme, že při výběru filmů bude na naší obec při sestavování měsíčního programu pamatováno.

Zřízení a vybavení kulturní jizby

Kulturní jizba byla iniciativou Vodních staveb Lipno – stavební správa Dolní Vltavice uvedena do použitelného stavu, Vodní stavby vlastním nákladem provedly práce zednické, tesařské a malířské. Zbývá nyní kulturní jizbu vybavit a proto OB podala žádost odboru školství ONV o doplnění: 6 ks vnitřních velkých dvojítkých oken v ceně 1300 Kčs; zatemňovací zařízení na 6 oken v ceně 900 Kčs; upravení promítací kabiny 1200 Kčs; promítací plátno s rámem v ceně 540 Kčs a gramorádio s deskami v hodnotě 3000 Kčs.

Místnost oddechu

Vodní stavby Lipno připravují za spolupráce Osvětové besedy místnost oddechu – klubovnu pro zaměstnance Vodních staveb, mládežníky ČSSS a stále zemědělské dělníky a rovněž i pro pohraničníky. Důvodem je alespoň částečné omezení nezdravého jevu v obci, t. j. nemírného pití alkoholu.

Kroniku obce píše František Nejedlý / I s trochou historie/

Se souhlasem místního národního výboru se pouštím do sepisování dějin obce. Úkol jak krásný, tak i těžký a zodpovědný v naší obci tím spíše, že o minulosti obce nemám nejzákladnějších potřebných pramenů, které by mi v práci pomohly. Jistě musela mít naše obec po celá léta dobře vedené kroniky – obecní, školní i farní i bohatý archiv, i když bylo vše německé. Ale z tohoto písemného bohatství se nám nezachovalo téměř nic. Vše zmizelo koncem II. světové války a v prvních měsících osídlování obce novými občany. Když 5. května 1945 došlo v Dolní Vltavici k posledním bojům mezi americkou a německou armádou, tu lehla popelem fara / čp.1 / i s celým farním archivem. Archiv obecní a školní se pak za nového vedení obce – za t.zv. komisařů – postupně ztrácel a ničil. V této době se totiž z nenávisť k Němcům ničilo a pohazovalo vše, co bylo německé, ať to bylo cenné, či nikoliv. A tak mnoho kronik, archivních dokladů, obrazů, soch, cenných knih v obecních knihovnách i jiných cenností, jež se po léta pečlivě uschovávaly, povětšinou vzaly v této revoluční době za

své. Tehdy zmizel beze stopy i nejcennější dokument naší obce – pergamenové privilegium ze 16. srpna 1505, jímž Petr z Rožmberka vysazuje Dolní Vltavici na městečko.

Ještě v srpnu 1945 viděl toto privilegium zástupce českého zemského archivu, kdy bylo s ostatními mladšími pergameny uloženo v jakési krabici v komoře na radnici vltavické, kde byly současně uloženy i věci zabavené odsunovaným Němcům. A když v zimě roku 1948 byly obcí předány všechny pergamenové listiny do úschovy okresního archivu v Českém Krumlově, tu již zmíněné privilegium mezi ostatními nebylo. Jestliže tedy bylo takto bídně postaráno o dokument v obci nejcennější, pak není vůbec divu, že i mnohé další historické hodnoty vzaly za své.

Po školní kronice bývalé německé školy jsem pátral hned, jakmile jsem nastoupil jako ředitel školy do Dolní Vltavice. Ovšem, opět marně. Školní budova byla po válce obsazena americkou okupační armádou, později pak armádou československou, vyučovalo se na jiných místech v obci, navíc se škola v roce 1950 rušila a veškerý její inventář předán národní škole v Černé. Školní budova byla opět na jeden rok obsazena vojenskou jednotkou pohraniční stráže a když jsem pak po roce školní budovu opět přebíral zpět a zařizoval v ní novou školu, nebylo na místě již téměř nic z bývalého, kdysi bohatého inventáře. Je samozřejmé, že i kronika a archiv zcela chyběly.

Písemných pramenů v obci jsem tedy při sepisování kroniky zcela postrádal. Pamětníci starších časů v Dolní Vltavici byli jako němečtí občané odsunuti do Německa a tak nezbylo, než sáhnouti k jiným, kusým a chudším pramenům, abych alespoň částečně mohl pro budoucí podati nástin bohatých dějin obce. Svě dosavadní poznatky z dějin jižních Čech a Šumavy, jsem si doplnil dalšími výpisy v archivu českokrumlovském, značně mi pak pomohla i stará obecní kronika Bližné a částečně i Černé a pak různé drobné zprávičky, jejichž hodnověrnost bylo ovšem nutno si ověřovat. Tak se mi po dlouhém pátrání a shánění zpráv, mé snahy alespoň částečně splnily.

Popis obce a kraje

Obec Dolní Vltavice leží v tichém a idylickém údolíčku na levém břehu Vltavy, po níž dostala v pozdější době i své jméno. Je to již poslední výspa na okraji okresu českokrumlovského a poslední středisko života při historických hranicích České země.

Kdysi, v dobách nejstarších, byla důležitým bodem na stezce linecké, později rozkvétajícím městečkem se svými výsadami a v poslední době – do konce druhé světové války – bohatou a upravenou obcí, kde bylo vše, čeho občané potřebovali a kde trávili své chvíle oddechu výletníci, rybáři a letní hosté. Tehdy v době svého největšího rozkvětu měla obec 62 domů s asi 500 obyvateli, vesměs německé národnosti.

V obci byla obecná škola se šesti třídami, kam chodilo kolem 200 žáků, dále škola mateřská, farní kostel, poštovní úřad, tři hostince, tři obchody, za řekou parní pila / patřící vlastně již ke Kyselovu/. Byli zde různí živnostníci a řemeslníci: řezník, 2 pekaři, kolář, truhlář, krejčí, holič, klempíř, sedlář a obuvník. Všichni zde našli dobrou obživu, neboť Dolní Vltavice sama i její okolí, bylo veliké. Stejně dobře se zde žilo i ostatním obyvatelům, kteří byli většinou zemědělci nebo lesní dělníci.

O Dolní Vltavici se vůbec tvrdilo, že je nejbohatší obcí na okrese a Němci z okolí říkali: "In Wulda ist Gulda", což značí "Ve Vltavici jsou peníze" – zámožnost.

Tvar obce

Podle tvaru obce a rozdělení katastru můžeme zařadit Dolní Vltavici k druhu vesnic obdélníkového tvaru, které vznikly / zde vlastně šlo o obnovení/ německou kolonizací v době pozdější. Tomu nasvědčuje i ráz hospodářských budov: v průčelí napříč trakt obytných budov, vesměs jednoposchodových s průjezdy, za nimi pak z obou stran hospodářské

budovy, vzadu uzavírá dvůr stodola. Toto je ryze německý typ domu, poukazující opět na to, že obec, původně slovanská, později však slabě obydlená, byla nově kolonizována a obnovena obyvatelstvem ze sousedních Bavor.

Čtyři řady domů tvoří obdélníkové náměstí velké asi 1,5 hektaru. Obcí prochází silnice z Černé na Aigen, při níž pak vznikla další řada domů směrem k Černé a k mostu.

Z dolní části náměstí vybíhají cesty k Radslavi a Hrušticům podél řeky a při nich opět vznikly další domy a roztroušené samoty. Směrem k Radslavi to byly samoty: čp.45, 43, 37 a 56 a směrem ke Kovářovu a Hrušticům samoty s čp. 44, 49, 53, 54, 58 a 60.

Uprostřed náměstí stojí kostel, kolem něhož býval dříve hřbitov. Při silnici nad kostelem postavena později nová školní budova – čp. 42.

Politicky tvořila vesnice se samotami jednu politickou obec; dnem 1. ledna 1950 byla k Dolní Vltavici přičleněna kdysi samostatná obec Kyselov se svojí osadou Kozí Stráň.

Ke školní obci patřily: Dolní Vltavice, Kyselov, Kozí Stráň, Fleisheim, část Mayerbachu a Radslav.

K faře vltavické patřily: Dolní Vltavice, Bližná, Radslav, Fleisheim, Mayerbach, Račín, Stögenwald, Kozí Stráň a Kyselov.

K obvodu poštovního úřadu: Dolní Vltavice, Kyselov, Kozí Stráň, Stögenwald, Fleisheim, Mayerbach, Radslav a Bližná.

Z těchto vesnic jsou vesnice za řekou již po několik let zcela prázdné a z této strany řeky / D. Vltavice, Bližná a Radslav/ velmi málo osídleny, takže obvody školy, fary i pošty jsou malé.

Charakteristika okolí

Kraj kolem Dolní Vltavice je již náhorní rovinou o nadmořské výšce 720 m/ vesnice / a nejvyšší bod v kraji – kopec nad obcí je 745 m/n/m.

Poněvadž navíc je celý kraj otevřen k rakouským Alpám je podnebí zde již značně chladné a vegetační období příliš krátké. Sníh se objevuje již počátkem listopadu, kdy často zůstává již trvale ležet do konce března. Nutno si tedy pospíšiti s polními pracemi.

I letní období je dosti chladné a bohaté na srážky, což rovněž ztěžuje práci na polích a senoseč. Velký vliv na vlhkost kraje má i Vltava, která při malém spádu tvoří četné zákruty /meandry/, pod Dolní Vltavicí dokonce dva jazykovité poloostrovy.

V této oblasti se vlévají do Vltavy tři potoky a to: před Vltavicí potok Pestřice /Rotbach/, u vltavického mostu Mlýnský potok / též Riegelbach/ a na konci vltavického katastru u Hruštic potok Ježův / Igelbach/, všechny od hranic z pravého břehu.

Na těchto potocích kdysi vesele klapaly vodní mlýny / např. na Mlýnském byly dva a k tomu vodní pila/. Není proto divu, že v této krajině, plné vodních toků, vznikly bažiny a močály a v nich se po léta rýpe rašelina, používaná kdysi zdejším obyvatelstvem k topení a stlaní pod dobytek.

Oblast rašelinová je zde asi 54 km dlouhá, dva kilometry široká a 4 – 6 m hluboká. Rašelinisté jsou porostlá vřesem, vysokou travou neb místy březovým porostem. Na místech méně vlhkých jsou pak pastviny a louky a ještě dále od řeky pole s černou zemí. Na nich se daří plodinám méně náročnějším na teplé podnebí, jako žitu, ovsu, bramborám a pak hlavně lnu a píceinám.

Na veškeré půdě v obci hospodaří Státní statky. Lesy začínají na druhé straně Vltavy téměř u samé řeky a táhnou se až k hranicím; z této strany směrem k Hrušticům a Kovářovu jsou vzdáleny od obce asi dva kilometry a táhnou se k Pláničce. Zde v mokré půdě se daří hlavně smrku, borovici již méně. Tato často v mokré a kyselé půdě zakrňuje a přechází v kosodřevinu / kleč/, např. podél potoka Mlýnského.

Všechny lesy v katastru obce jsou v majetku a obhospodařování Státních lesů. Veškerá půda i budovy jsou tedy majetkem státu, soukromého vlastnictví v obci není.

Ovocné a jiné stromy

Pro příliš drsné podnebí a silné jarní / květnové/ mrazy se v obci nedaří vůbec ovocnému stromoví. V celé vsi je pouze asi pět jabloní, které dávají velmi malou úrodu. Velmi dobře, ba divoce, roste v opuštěných vesnicích za řekou rybíz, každým rokem dávající značnou úrodu. Kol řeky jsou hojně olše a vrby.

Ptáci a lovná zvěř

Z ptáků je nutno uvést velmi početná sídliště volavek a čápů / směrem na Hrušnice/, tokaniště tetřevů a tetřívků / u Kyselova a Radslavi/, bukače, lysky, divoké kachny a husy a v menším množství i jiní vodní ptáci. Z další lovné zvěře jsou četní holubi hřivnáči, zvěř srnčí, méně již zajíci. V poslední době se zde rozmáhá i zvěř černá / vepř divoký/.

Osídlení kraje

Celý kraj má ráz smutný a pustý, zvláště v prostoru neosídlených vesnic z druhé strany řeky. Po válce byl zde částečně osídlen pouze Kyselov asi po tři roky a ostatní vesnice Mayerbach, Fleisheim, Kozí Stráň a Stögenwald / dnes Pestřice/ jsou zcela prázdné od roku 1945. V Dolní Vltavici je osídlena přibližně polovina budov, které jsou však ve špatném stavu a vzhledem k blížící se zátopě se v dolní části obce nepodnikají větší a nákladnější opravy.

Obyvatelstvo

V obci je 110 obyvatel, z nichž je polovina národnosti české a polovina národnosti slovenské – reemigranti z Rumunska. V tomto počtu jsou zahrnuti i děti, z nichž je k dnešnímu dni 16 ve věku předškolním a 16 ve věku od 6 do 14 let. Občané pracují ponejvíce jako dělníci na státním statku nebo u státních lesů a někteří jsou zaměstnáni ve službě veřejné / školství, prodejny, pošta, cestář/.

Školy v obci

V krásné a velké školní budově je pouze jedna třída národní školy se 16 žáky v pěti postupných ročnících. Do školy druhého stupně docházejí žáci do Horní Plané, kde jsou většinou nuceni bydlet v žákovském internátě, neb pro špatné spojení je vyloučeno denně dojíždět domů.

Dne 1.února 1952 byla v obci nově otevřena mateřská škola pro děti ve věku od dvou do šesti let a má v současnosti 10 zapsaných dětí. při ní byla zřízena školní kuchyně, kde se stravují žáci mateřské a národní školy. Obojí je umístěno ve školní budově čp.42. Školní obvod tvoří dnes pouze obce Dolní Vltavice a Radslav.

Poštovní úřad

V obci je stále poštovní úřad s jedním zaměstnancem a jeho obvod je Bližná, Radslav a Dolní Vltavice.Veškerou poštu si zaměstnanec poštovního úřadu denně dováží na kole z Černé a odpoledne jí doručuje; dopoledne má na poštovním úřadě úřední hodiny. Poštovní úřad byl původně na čp.16 a od roku 1950 je na čp.50.

Kostel sv. Linharta a hřbitov

Farní kostel je pod správou duchovního v Černé, odkud sem každou neděli dojíždí římsko-katolický farář sloužit bohoslužby.

Kolem kostela je zrušený starý hřbitov, od roku 1922 proměněný v park. Nový hřbitov byl zřízen v roce 1898 shora vesnice při silnici na Černou, má výměru asi 1 ha a od roku 1951 se do něho již nepohřbívá; je totiž jako celá vesnice v zátopovém pásmu. Poněvadž jsou na něm převážně hroby bývalých obyvatel – Němců, jejichž pozůstalí byli po válce odsunuti do Německa, je hřbitov ve velmi zpustlém stavu.

Životní potřeby

Nákupy si obstarávají občané v místním konzumu, v hostinci a v prodejně masa. prodejna potravin a průmyslového zboží – konzum / Jednota/ je na čp.18, hostinec a maso na čp. 15.

Kultura v obci

Kulturní život podporují pravidelné zájezdy putovního kina dvakrát v měsíci, zájezdy pojízdné knihovny a občasně zájezdy různých pěveckých a kulturních souborů. Pro promítání filmů a jiné kulturní podniky slouží sál v čp.2 – bývalá třída staré školní budovy. Mimo to má zdejší škola promítací přístroj na úzký němý film a promítá podle potřeby vhodné naučné filmy, jako doplněk vyučování.

Ve škole je umístěna v kulturní jizbě veřejná obecní knihovna, čítající kolem 500 svazků literatury zábavné / beletrie/ i naučné, hlavně ze zemědělského oboru.

Telefon

Telefonní spojení má v obci poštovní úřad, místní národní výbor, státní statek a hostinec.

Vodovod a kanalizace

Dříve byla u každé hospodářské budovy a u většiny menších obytných domků studna s pumpou. V dolních částech obce, poblíže řeky, byly studny menší – 4 m -, čím dále výš, tím bývaly hlubší / 6, 10 i více metrů/. Dnes jsou tyto studny na pitnou vodu ve většině zasypány nebo málo používány, k čerpání pitné vody jich slouží jen velmi málo. Většina domácností si donáší pitnou vodu z veřejné studny na faře čp.1 nebo z vodovodu nad radnicí čp.22. Tento značně nákladný vodovod si původně zavedl majitel hospodářství čp.21 z pramene u lesíka ve směru na Bližnou.

V roce 1949 bylo toto vedení přerušeno nad čp.22 a udělán vývod k odebírání vody pro všechny spotřebitele.

Voda užitková je zavedena do vesnice z povrchových pramenů z lesa směrem na Kovářov a teče do kašny za školu a posléze do kašny pod kostel; do konce války fungoval i odtok do další malé kašny u čp.14. Z těchto nádrží měli bývalí hospodáři udělané rozvody užitkové vody do svých hospodářství. Dnes už však většina těchto rozvodných potrubí nefunguje. Přepadová voda z kašen, voda dešťová a jiné splašky, odtékají kanalizací do Vltavy.

Obecní kanalizace má dvě ramena: pravé rameno vede od čp.24 podél pravé strany návsi dolů k faře čp.1 a odtud dále k řece, do níž ústí. Druhé rameno kanalizace směřuje od nejhořejší kašny pod čp.22, vede kolem školy a pak po pravé straně silnice k řece, kde u čp.34 do ní ústí. kanalizace je v průměrné hloubce 1 m v cementových rourách a dodnes dobře funguje.

Správa obce, rada, komise

Obec řídí a spravuje lidem volený devítičlenný MNV. Při posledních volbách 16. května 1954 byl zvolen MNV takto:

rada MNV -	předseda MNV	- František Nejedlý, ředitel školy
	tajemník MNV	- František Valter, účetní Státního statku
	člen rady	- Miroslav Košina, hostinský
komise kulturní -		- Pavel Troják, dělník st. lesů / předseda komise/ Katka Lukašáková, dělnice st. statku Zdeněk Tengler, poručík PS

komise zemědělská

- Richard Dušek, vedoucí st. statku / předseda/
Josef Lukašák, kočí st. statku
Růžena Válová, krmička st. statku

Tento MNV je volen na dobu tří let. Závažné věci řeší kolektivně na svých zasedáních každý měsíc, věci běžné a naléhavé vyřizuje Rada MNV, která zasedá každý týden.

Spolupráce členů rady MNV je vzorná, spolupráce celého MNV je rovněž dobrá, mezi občany a správou obce je důvěra a dobrý vztah.

Složky v obci

Národnímu výboru má pomáhat v práci Výbor žen, který byl sice v roce 1954 ustaven, ale nefunguje.

Z dalších složek jsou v obci ustaveny:

Akční výbor národní fronty
Komunistická strana Československa
Československý svaz mládeže

Velmi činný býval v obci Hasičský sbor, v posledních létech je však jeho činnost malá a výcvik se neprovádí. Sbor vlastní motorovou stříkačku s potřebnou výzbrojí a výstrojí.

Pozvolný rozpad obce

V posledních létech, zejména od roku 1953 se stále více začíná Dolní Vltavice, jako slušná a pořádaná obec, rozpadávat. Z obce odcházejí postupně velmi slušné rodiny, aniž by za ně přicházely jiné. Důvody pozvolného vystěhovávání se z obce jsou spojeny s okolnostmi budoucí zátopy přehradou. Domy v zátopové části se neopravují, jejich údržba je nejskromnější a to tím spíše, že nikdo zde nemá vlastní domku, ale všechny jsou ve správě státu. A státní podniky a složky / Statky, Lesy i MNV /nemají povoleny investice do budov v této zátopové části obce. Tím je zde otázka bydlení pochopitelně dosti špatná a občané nejsou zde vázáni nějakým movitým neb nemovitým majetkem k místu a tak snadno odejdou.

I když v obci jsou k dostání základní potřeby životní, je zde i škola národní a mateřská, pošta, dostatek výdělků a nejnütnější zdroje kulturního žití, přesto je nutno jezdit za většími nákupy nebo k lékaři dosti daleko. Nákupní středisko je většinou Horní Planá nebo Český Krumlov, přičemž je nutno jít na nádraží do Hůrky 8 km a odtud pak vlakem. Toto cestování je nepříjemné a v zimní době pro značné závěje mnohdy zcela nemožné neb alespoň značně vyčerpávající. K lékaři nutno jezdit rovněž do Horní Plané anebo do ordinací střediska v Hůrce u nádraží. Přesto, že jsme dosáhli toho, aby lékař dvakrát v měsíci ordinoval přímo v obci / na ošetřovně Čsl.červ. kříže/ v prvním poschodí radnice, je toto mnohdy nedostačující.

Toto všechno jsou tedy důvody pro něž slušní a řádní obyvatelé z Dolní Vltavice se postupně odsunují a na jejich místa přicházejí krátkodobí neb dlouhodobí brigádníci, aby tak bylo zajištěno obdělávání pozemků státního statku neb těžba dřeva ve státních lesích.

Odchodem rodin klesá stále i počet dětí v mateřské i národní škole : k 1. září 1953 má Národní škola celkem 18 dětí a k 1. září 1955 již jen 8 dětí. Stejně tak mateřská škola, kde bylo k prvnímu uvedenému datu 16 dětí a k druhému již jen 6 dětí.

Stejně tak je stále těžší i práce MNV, bývalý klid a pořádek v obci lze těžko udržet. Prázdné, neobydlené domy se pozvolna sesouvají, tím spíše, že tomuto zubu času pomáhá značně i člověk. Materiál, který je možno upotřebit jinde, se odváží / cihly, vazba, podlahy/, nepotřebné dřevo se pálí. Jen budova školy, radnice / MNV/ a domy podél silnice k Černé stojí dosud v plné své dřívější kráse. Jinak se vše pomalu připravuje na blížící se zátopu.

Památky v obci a okolí

1. Farní kostel sv. Linharta

Připomíná se již roku 1346 při zřízení arcibiskupství pražského, kdy patří pod děkanát doudebský. Jeho dějiny jsou však málo známy až do roku 1632, kdy byl osazen knězem z premonstrátského kláštera Schlägel v Bavorsku a od této doby byl po dlouhá léta pod patronátem tohoto kláštera. V roce 1767 byl knížetem Josefem I. ze Schwarzenberka vystavěn kostel nový, který byl vysvěcen 22. května 1770. Do kostela byly opatřeny i nové sochy, později byla k němu přistavěna kaple Panny Marie.

Pro zajímavost uvedu stav vltavické farnosti při sčítání lidu v roce 1930 – v době velkého rozkvětu obce a okolí:

Dolní Vltavice	-	414 obyvatel	-	409 katolíků
Bližná	-	197	-	197
Radslav	-	116	-	116
Kyselov	-	256	-	256
Kozí Stráň	-	189	-	189
Fleisheim/ Horní Borková/	-	178	-	178
Mayerbach/D.Borková/	-	340	-	339
Stögenwald /Pestřice/				
+ Račín	-	263	-	263
hájenska k sv. Tomáši	-	5	-	5
hájenska k Frymburku	-	12	-	12
celá farnost	-	1 970	-	1 964

Podle některých pramenů byl zde kostel zřízen klášterem zlatokorunským, když bezdětný Hirzo daroval své vltavické zboží tomuto klášteru a v roce 1355 zde byl jmenován první farář. V kostele vltavickém bylo chováno 18 železných obětních zvířátek, která jsou dnes uložena v muzeu českokrumlovském.

Je zajímavé, že na chóru kostela po obou stranách varhan jsou na zdi obrazy českých patronů, sv. Václava a sv. Jana Nepomuckého. Pravděpodobně v tomto zcela poněmčeném kraji působili v této věci svým vlivem místní duchovní, původem a smýšlením mnohdy Češi.

Na hlavní věži kostela jsou dva zvony. Jeden malý nemá žádného nápisu ani ozdob, ale ten větší má na jedné straně vypuklý relief Ježíše Krista na kříži a na straně protější reliéf Panny Marie s Ježíškem v náručí. Kolem koruny tohoto zvonu je nápis: “ Da pacem, Domine, in diebus nostris, quia non set alius, qui pugnare pro nobis nisi tu” MDXXXVII.

V překladu: “ Dej, Pane, pokoj našim dnům, neboť není nikdo jiný, jenž bojuje pro nás, leč Ty” rok 1537.

Podle závěsů bývaly na věži umístěny ještě asi tři další zvony a jeden nad presbytářem, ale ve válečném období z nich lidské ruce udělaly zbraně na vraždění lidí v kulturním 20.století.

2. Kamenná socha sv. Jana Nepomuckého

Byla postavena v roce 1725 po levé straně mostu přes Vltavu u domu čp. 33 a v roce 1763 byla obnovena. Kaplička, v níž je socha umístěna je renesanční. Dnes je však socha ve stavu velmi špatném a v poslední době vůbec byla značně poškozena příslušníky pohraniční stráže.

3. Boží muka

První jsou po levé straně silnice směrem na Černou naproti domu čp. 59. Jsou ze žuly s osmihranným soklem a hlavicí ze 17.století. Na ně byl přistaven v roce 1844 kamenný rám s obrazem sv. Floriána a dodnes jsou v zachovalém stavu.

Druhá Boží muka jsou asi o 30 metrů výše na téže straně silnice. Jsou nižší, kvadratická, se skosenými hranami, rovněž ze žuly, nahoře zakončená kapličkou a s obrázkem sv. Josefa.

Tato Boží muka se koncem letošní zimy / 1955/zřítily, pravděpodobně po velké větrné vichřici a leží na místě dodnes nepostavena.

4. Barokní kaplička

Stojí asi 300 m od posledního domu čp. 59 v obci vlevo u silnice směrem na Černou. Místní obyvatelé Němci jí říkali Reidingerkapelle, poněvadž byla postavena v roce 1753 Justinou Reidingerovou z Dolní Vltavice čp.6 jako poděkování za vyléčení z choromyslnosti. V této době byly současně zasazeny po obou stranách dvě lípy.

Později byla tato kaplička – původně dřevěná – přestavěna na zděnou barokní, tak, jak jí dodnes vidíme a to majitelkou hospodářství “Stiny” čp. 26 v Dolní Vltavici a Němci jí proto též říkali Stinykapelle.

Podle jiné verze však byly obě lípy zde zasazeny již po ukončení třicetileté války jako poděkování za ukončení válečných hrůz a nastolení míru. Takové lípy se pak nazývaly “mírové”. Obě jsou dnes mohutné, v objemu měří asi 4,5 m s krásně založenými korunami nad kapličkou. Kaplička sama je zvenčí krásně zachovalá s dobrou plechovou střechou, uvnitř však poskytuje pravý obraz kulturního vandalismu posledních let : historicky cenná oltářní mensa byla zničena a celý vnitřek je ve špatném stavu.

Poznámka: tato kronikářova verze se rozchází z poznatkem získaným z jiných pramenů, který by měl být správný, totiž, že dřevěnou kapličku financoval v roce 1648 pan Stiny a ve zděnou nechala přestavět Justina Reidingerová v r. 1753 – viz:

Tato barokní kaple byla postavena v roce 1648, těsně po třicetileté válce, jako pietní místo, kam byly pochovány oběti morové nákazy. Ve stejné době byly vysazeny i obě lípy. Podle kroniky tuto stavbu financoval pan Stini, majitel domu č.p. 26 v Dolní Vltavici a tehdejší starosta. Kaple byla původně dřevěná, do dnešní podoby byla kaple přestavěna v roce 1753. Přestavbu financovala paní Teidinger jako dík za zázračné vyléčení z těžké nemoci. Kaple i oba stromy jsou zapsány v seznamu památek chráněných státem / pozn. František Záhora/

5. Městský pranýř

Pranýř je zajímavou a cennou zvláštností dolní Vltavice. Byl postaven 8.srpna 1673 nad kostelem, asi uprostřed náměstí vltavického. Byl odznakem městečka, které mělo mimo jiných práv i právo trestní. Pranýřem bývaly trestány hlavně nevěrné, či nepočetné ženy nebo nepoctiví řemeslníci a obchodníci, kteří druhé šidili. Odsouzenci byli postaveni na pranýř a připoutáni k němu okovy na určitou dobu a to hlavně v neděli, kdy kolem chodili lidé do kostela. Na hlavu byl odsouzenému posazen slaměný věnec a kdokoliv z kolemjdoucích měl právo odsouzenému spílat, libovolně mu nadávat a beztrestně na něho i plivat. Vystavení na pranýř bylo obyvatelům městečka oznamováno zvonkem, který byl dopraven z Norimberka a zavěšen po straně pranýře pod plechovou stříšku. Na zvonek se rovněž šturmovalo při požáru v obci. O obou výročních trzích byla na pranýř připevňována dřevěná ruka s mečem, znak to trestního práva městečka.

Uvedený pranýř je vysoký asi 3,5 m a je dodnes krásně zachován v původní své slávě. Jeho základem jsou tři na sobě položené kamenné kruhy, ve formě schodů, z nichž do výše je

postaven kamenný sloup. Na něm jsou v první a druhé třetině navlečeny jako prstence dva kamenné kruhy. Na dolním, širším, stával odsouzenec. Na jehlanovitém zakončení pranýře je posazena kamenná koule.

Zvonek umístěný pod horním kamenným prstencem na severní straně pranýře byl v roce 1950 sejmut a používán příslušníky vojska ve školní budově na sezvánění k nástupům. Po jejich odchodu ze školní budovy byl dán na půdu do budovy čp. 20, kde jsem ho později našel a na pranýř znovu zavěsil. Stejně tak jsem našel v blátě při zdi u staré školy čp. 2 v roce 1954 řetízek se zámkem, kterým se odsouzenec připoutával k pranýři a rovněž jsem tento znovu zavěsil na pranýř.

Když byla u silnice v roce 1888 postavena nová školní budova, tu pranýř zastrčený pod jižní zdi již tak nápadně nevynikal a po zřízení parku kolem kostela a postavení pomníku padlým za I. světové války, bylo uvažováno v roce 1922 přemístit pranýř do horního rohu parku k silnici, aby tak byl vytvořen vhodný protějšek pomníku padlých vojáků. Pravděpodobně pro nákladnou práci s tím spojenou, k tomu nedošlo.

6. Mezník z roku 1651

Poblíže Vltavy směrem na Hruštice na konci dolnovltavického katastru je zasazen starý mezník. Na jedné jeho straně – směrem na Dolní Vltavici – je umístěno v kruhu pět rožmberských růží a pod nimi letopočet 1651. Na straně odvrácené je pak opatská berla. Tento mezník dělil kdysi zboží kláštera vyšebrodského od zboží rožmberského a zasazen byl v uvedeném roce, spolu s dalšími mezníky, při novém označování obou panství.

7. Vltavický městský znak

V průčelí radnice čp. 22 je dodnes dobře zachován znak městečka Dolní Vltavice, namalovaný na zdi nad vchodem do budovy.

Popis znaku: v erbu teče od levého horního do pravého dolního rohu řeka, uprostřed překlenutá mostem. Vpravo mostu je v říčním toku umístěna pětilistá rožmberská růže, vlevo hornická kladiva a v pravé dolní části erbu je hnědý pruh pole.

Tento znak byl používán na úředních razítkách a pečeti obce až do roku 1938. Na razítku obce byl kolem znaku nápis v česko – německém textu: “ Purkmistrovský úřad Dolní Vltavice – Bürgermeister amt Unterwulldau”. Toto úřední razítko i stejné kovové pečeti zůstalo na obci až do nynější doby a v roce 1953 jsem obojí předal do úschovy okresního archivu v Českém Krumlově.

Osidlování obce po roce 1945

Koncem druhé světové války bylo na návrh naší vlády dohodnuto mezi vítěznými velmocemi, odsunout z našeho pohraničí ty obyvatele německé národnosti, kteří pohrdli naším národem, zapřeli ho, hlasovali v roce 1938 pro Německou říši a Adolfa Hitlera a vůbec jinak se provinili na našem národě.

Na místa odsunutých Němců mají přijít jiní občané národnosti české, slovenské neb slovanské vůbec a to jednak z vnitrozemí naší republiky, jednak ze zahraničí – národnostní menšiny. Tím měl být z Československa, státu dosud národnostního, vytvořen stát národní, stát Čechů a Slováků. Mělo tím být napříště zabráněno novým národnostním neshodám, sporům, případně válkám, které ve střední Evropě dříve vznikaly právě v důsledku německé rozpínavosti, kdy často tzv. „osvobození“ národnostních menšin v jiných státech bylo Němcům vítanou záminkou.

Tak dochází i v naší Dolní Vltavici, v té době téměř úplně německé, k tomuto postupnému odsunování Němců. Hospodářství i jiný majetek je Němcům konfiskován a předáván do správy prvním českým osídlencům.

Na udržení pořádku v obci byla ve zdejší škole ubytována po válce vojenská jednotka z Písku a z ní již zůstávají v obci první dosídlenci. Je to především Josef Vála, který v srpnu 1945 přebírá obchod smíšeným zbožím po Anně Spitzlové / u mostu čp.34/ a dále Jan Turínský, který přebírá hospodářství na čp. 26. V září 1945 pak přichází ze Studené na Moravě Miroslav Košina a osídlí hospodářství a hostinec na čp. 15, kde později zřídí i řeznictví.

Po těchto prvních přícházejí později i další z vnitrozemí: na čp. 27 Fajtl / od Českých Budějovic/, Zelenka z Hluboké na čp. 16, Novák z Třeboňska na čp. 30 a pak někteří ze Slovenska od Nových Zámků: Chromík osídlí čp. 41, Vávra čp.17, Martečik čp. 18, Martečik, jeho bratr na čp. 55, Paulen čp. 21, Babinec čp. 20 a Zajac čp. 25.

Všechny zemědělské usedlosti dostali nové osídlence do soukromého obhospodařování a do odsunu jim v práci pomáhali bývalí majitelé Němci. Na ostatních dosud neobydlených hospodářstvích rovněž dál pracovali, až do svého odsunu, dosavadní majitelé.

První odsuny Němců začínají v naší obci v roce 1946 a pak postupně po etapách jsou odsunovány jednotlivé rodiny až do podzimu 1947. Vysídleny jsou všechny rodiny až na jedinou českou rodinu Berkovců na čp. 7 a rodinu Lepschych na čp. 53, kde byl otec za války v koncentračním táboře a tak tato rodina byla uznána jako antifašistická.

Po odsunu Němců zůstává v obci mnoho budov neosídleno a značná výměra polí neobdělána. Poněvadž na další dosídlování a úplné osídlení obce není naděje, je dobytek z neosídlených hospodářství prodáván, neb poslán na Slovensko a do Slezska, neobydlené budovy ponechány svému osudu a pozemky přebírá do obhospodařování Národní pozemkový fond / NPF / se střediskem ve Stögenwaldu / Pestřice/. V Dolní Vltavici je jeho správcem František Chromík z čp. 41; pozemky obdělává Strojní a traktorová stanice, umístěná na čp. 4.

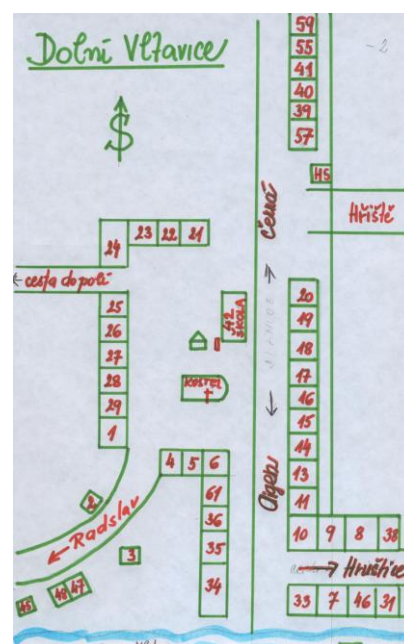
Lipenská přehrada

Převratný zlom v dějinách naší obce znamená počátek vyměřování lipenské vodní přehrad v roce 1947. V obci samé má být podle měření, hranicí zátopového jezera / při maximu vody/ myšlená čára, vedoucí od horního rohu hřbitova, diagonálně přes hřiště na roh budovy čp. 20 a odtud pak nad školou po cestě mezi domy čp.23 a 24. Tedy vlastně celá vesnice, kromě horní řady domů a domů podél silnice k Černé – spadá do zátopového pásma lipenské přehrad / pro názornost viz plánek obce – ze třech stran kroniky vytvořena jedna a naskenováno, všechny domy zachyceny nejsou, jde pouze o názornost, co bude zatopeno – F.Z./

V důsledku toho se přestaly novým osídlencům přidělovat další budovy, dokonce dosavadní osídlenci se začali za této nové situace z obce pozvolna stěhovat.

Státní statek

Budovy a pozemky, které po osídlencích zůstávají, přebírá NPF, který je v roce 1949 přetvořen na Státní statek. Ředitelství své má přímo v Dolní

Vltavici a do jeho majetku patří zemědělské budovy, inventář a pozemky v katastru Dolní Vltavice, Kyselova, Pestřice a Valtrova. Hlavní stáje, středisko i kanceláře jsou po několik let na čp. 2 v Kyselově, kde býval hostinec, hospodářství a pila, hned za mostem. Jen málo z dosavadních osídlenců přešlo po vyúčtování s NPF jako dělníci ke státnímu statku a tak bylo nutno získat do obce nové pracovní síly, na řádné obdělávání veškeré půdy a krmení dobytka a prasat.

Vítanou příležitostí bylo proto vysídlování hraničního pásma v důsledku čehož se v tomto roce a v roce následujícím přestěhují do Dolní Vltavice ze Zvonkové tyto slovenské rodiny: Garaj, Lukašák, Sedlák Štefan a Pavel, Petričák, Daniel, Sojka, Troják, Vršan a Valíček. Tyto vesměs spřízněné rodiny žily původně jako slovenská menšina v Rumunsku / kraj kolem Bihoru/ a po válce, na vyzvu naší vlády, reemigrovaly z Rumunska do Československé republiky. Všichni společně osídlili kdysi německou vesnici Zvonkovou a po její likvidaci přicházejí do Dolní Vltavice. Státní statek v nich většinou získává dobré, snaživé a svědomité dělníky. Protože je nyní zajištěn dostatek pracovních sil a jsou i další jiné předpoklady, může státní statek zpočátku dobře prosperovat.

Zatím se ředitelství statku s ředitelem Jaroslavem Kubíkem přestěhovalo do Frymburku a statek ve zdejší obci, se střediskem v Kyselově, připadl pod statkové ředitelství v Českém Krumlově, aby tak bylo dodrženo rozdělení podle okresů.

V roce 1951 se pak vytváří nové ředitelství Státního statku v Černé v Pošumaví a ředitelem se stává Rudolf Kubík. Správcem t. zv. „hospodářství „ Kyselov se stává František Chromík, ale po něm, ještě v roce 1951 přichází František Augsburg.

Dnem 1.ledna 1954 přistupují ke zdejšímu statku zemědělci z Bližné a Radslavi a dochází k nové organizaci státního statku. Ředitelství zůstává nadále v Černé a Dolní Vltavice, Bližná, Radslav a Jestřábí vytváří tzv. „oddělení“ státního statku, jehož střediskem je i nadále Dolní Vltavice. Celé oddělení má asi 1 800 ha zemědělské půdy, výroba se člení na rostlinnou a živočišnou. Dobytek hovězí, vepřový a koně jsou ustájeny ve větších, ponejvíce adaptovaných stájích, pole se obdělávají koňskými potahy, za pomoci strojní a traktorové stanice. Obytné budovy v bývalých hospodářstvích slouží jako byty pro zaměstnance statku, z hospodářských objektů jsou používány jen větší stáje, stodoly a skladovací prostory.

Značnou závadou dobrého chodu statku je v poslední době značné střídání správců / vedoucích oddělení/. Pro zajímavost zde uvedu všechny, kdož se v Dolní Vltavici vystřídali ve vedení statku od jeho utvoření do dnešního dne:

v roce 1949, 1950 a 1951	-	bratři Jaroslav a Rudolf Kubík
v roce 1951 ještě	-	František Chromík, František Augsburg
v roce 1952	-	Rudolf Kubík, Josef Olšák a znovu Rudolf Kubík
v roce 1953	-	Benc, Kostka, Dušek
v roce 1954	-	Blažek, Přibíl, Kulhánková a znovu Dušek
v roce 1955	-	Krajíček, Chamaj, Lepeška, Rambousek, Kuruc, Pazour

Z celkového pohledu je jasně vidět, že střídání vedoucích je příliš časté, postupem doby se stále zvětšuje a nemůže být prospěšné celkovému hospodaření statku, tím spíše, že k němu dochází často i v době největšího pracovního vypětí / v senoseči, o žních nebo na podzim/.

Je přitom všem zajímavé i to, že často odcházejí i velmi dobří správcové, kteří mají schopnosti i velké plány na zvelebování statku, kterým se ve Vltavici líbí, ale sotva začali svou práci, musí odejít. Je samozřejmé, že za takové situace, výroba živočišná, rostlinná a

produkce statku vůbec, stále více a více upadají, dochází k nespokojenosti a neklidu mezi zaměstnanci statku, podmínky pracovní, bytové a mnohdy i platové se stále horší a tak počínaje rokem 1953 odcházejí z obce první rodiny zemědělských pracovníků statku a hledají si práci na jiných statkových odděleních, kde se jim zdají poměry klidnější a uspořádanější.

Tak se do dnešního dne vystěhovala z obce asi polovina rumunských reemigrantů. Na jejich místa přišly sice rodiny nové, ale ty nevydržely v obci většinou déle než rok a opět se vystěhovaly. Tedy věčná a stále vzrůstající fluktuace zaměstnanců statku, jak ve vedení, tak z prostých dělníků. Stěhování zde samo není velkým problémem, neb nikdo není v obci vázán nějakým majetkem, či jinými ohledy a za krátkou dobu svého pobytu a za poměrů výše vylíčených mu zde rovněž nemůže nic přirůst k srdci, obec se mu nemůže stát novým a milým domovem a tak snadno jde zkusit štěstí jinač.

Poněvadž však výroba rostlinná se již nemůže plně zvládnout s dosavadními pracovníky, přijíždějí do obce statkům na výpomoc krátkodobé brigády z různých podniků a škol; vždy na týden, 14 dní, od senoseče do sesbírání brambor. Ale ani toto řešení, praktikované po několik let se nezdá vhodné a proto na jaře 1955 přijíždí do Dolní Vltavice skupina mladých chlapců a děvčat, kteří se ve svých domovských závodech přihlásili na roční zemědělskou brigádu do pohraničí. Z původního počtu asi 30 lidí, jsou někteří odesláni zpět domů, část jich přesunuta na Přední Zvonkovou a zbytek zůstal dodnes v Dolní Vltavici.

Mnohým se zemědělská práce zalíbila; pracují ve výrobě rostlinné i živočišné. V současné době pracuje u státního statku 64 lidí, v nichž je zahrnuto i 14 brigádníků z řad mládeže.

Státní lesy

Veškerá lesní půda v katastru zdejší obce byla po válce zestátněna a připadla do správy státním lesům.

Od 1.ledna 1954 jsou zde vytvořena dvě lesní střediska:

- 1) Polesí Plánička, k němuž patří veškeré lesy z této strany řeky
- 2) Ředitelství Vojenských lesů Horní Planá, které obhospodařuje veškeré lesní porosty za řekou, v hraničním pásmu.

V důsledku plánované zátopy se mnohé lesy značně kácují a na jejich místech vznikají velké holoseče. Na tuto práci, celkem dobře placenou, jezdívají k nám lesní dělníci ze Slovenska, poněvadž v obci je lesních dělníků pouze sedm, což zdaleka na práci nestačí.

V některých lesních porostech se vyskytuje v posledních létech lýkožrout / brouček/, ovšem v míře celkem malé a daří se zatím jeho lokalizování. Veškeré vytěžené dřevo se dopravuje nákladními auty na nádraží Hůrka.

Budovy v obci

Bude jistě zajímavé podati přehled stavu budov v obci od roku 1945 do doby dnešní. Současně odkazuji opět na plánec obce / u kapitoly Lipenská přehrada/.

- Čp. 1 - fara; dne 5.května 1945 vyhořela, neobnovila se již, dnes bouračka
- Čp. 2 - stará školní budova, později přeměněna na bytové jednotky, nyní je v prvním poschodí upraven kinosál, ostatní místnosti slouží pro přechodné ubytování
- Čp. 3 - rodinný domek, vyhořel 5. května 1945
- Čp. 4 - hospodářská usedlost, rovněž vyhořela 5. května 1945, obě budovy /čp.3 a 4/ byly ještě Němci obnoveny, ale po jejich odsunu již neosídleny, dnes bouračky
- Čp. 5 - domek zbouraný ještě za války a se zemí srovnaný, měla totiž v těchto místech vést nově upravená silnice / mezi čp. 4 a 6 /
- Čp. 6 - koloniální obchod, po válce zrušen, dnes jsou v budově pouze byty

- Čp. 7 - domek malý a stěsnalý, kde bydlela jediná česká rodina Berkovců, po válce se pak vystěhovala do lepšího bytu, dnes bouračka
- Čp. 8 - původně zemědělství, dnes je bytem lesního dělníka
- Čp. 9 - zemědělská usedlost, po válce neosídlena, dnes bouračka
- Čp.10 - obecní kovárna, kterou po válce osídlil český kovář, po jeho odchodu do Bližné v roce 1950 jsou zde pouze byty
- Čp.11 - zemědělství, po válce neosídleno, dnes bouračka
- Čp.12 - zemědělství, neosídleno, bouračka
- Čp.13 - zemědělství, neosídleno, bouračka
- Čp.14 - hostinec, osídlený až do roku 1950, od té doby budova prázdná a zchátralá
- Čp.15 - hostinec a zemědělství, osídleno a zřízeno zde řeznictví na místo zrušeného na čp.33, dodnes je zde hostinec a prodejna masa
- Čp.16 - poštovní úřad a zemědělská usedlost, zemědělství po osídlení provozováno do roku 1948, poštovní úřad byl v provozu do roku 1949 a pak přemístěn na čp.50, dnes je budova značně sešlá
- Čp.17 - malé hospodářství v provozu do roku 1948, dnes prázdné
- Čp.18 - hostinec a konzum, za války byl hostinec zrušen, konzum je stále ještě v provozu, hospodářské objekty / stáje a stodoly/ používají státní statky, v obytných místnostech bydlí zaměstnanci statku
- Čp.19 - malé zemědělství bylo do roku 1946 v provozu, pak neosídleno a zpusťlo
- Čp.20 - větší zemědělství, stáje a stodoly používá státní statek, obytné místnosti jeho zaměstnanci
- Čp.21 - zemědělství, po válce osídleno do roku 1947, pak vše opuštěno, bytové jednotky v levé polovině budovy adaptovány v roce 1955 pro zaměstnance statku
- Čp.22 - bývalá radnice, dnes úřadovna Místního národního výboru, v prvním poschodí budovy zřízena ošetřovna Čsl.červeného kříže s ordinací stanicí lékaře
- Čp.23 - zemědělství, po válce na čas osídleno, dnes hospodářské budovy zničený a zůstaly jen byty zaměstnanců statku
- Čp.24 - zemědělství, po válce osídleno, pak převzato státním statkem v jehož užívání je podnes, obytné budovy upraveny pro ubytování brigádníků
- Čp.25 - zemědělství, po válce osídleno a pak rovněž převzato státním statkem
- Čp.26 - zemědělství, osídleno a převzato státním statkem
- Čp.27 - zemědělství a pekařství, po válce osídleno a zemědělské objekty pak postoupeny státnímu statku, pekařství zde bylo provozováno až do roku 1949, obytná část budovy nyní obydlena a ve správě MNV
- Čp.28 - zemědělství, osídleno do roku 1948, dnes zcela zchátralé, bouračka
- Čp.29 - zemědělství, vyhořelo 5. května 1945 a od té doby je v rozvalinách
- Čp.30 - hospodářství, osídleno, od roku 1947 bydlí zde pouze lesní hajný, ve správě MNV
- Čp.31 - chalupník, po válce neosídleno a v roce 1952 zbouráno
- Čp.32 - chalupník „na ostrově“, do roku 1946 obydleno původním německým majitelem, za velké povodně v únoru 1946 celá rodina utekla přes hranice do Rakouska, od té doby neobydleno, dnes je v rozvalinách

- Čp.33 - domek se řeznictvím u mostu, při vyhození mostu koncem války byl domek detonací zničen, ale opět znovu postaven, po válce však neosídlen a v roce 1952 zbourán
- Čp.34 - konzum, po válce opět v provozu, později v roce 1949 přemístěn do místnosti bývalého konzumu na čp.18, od té doby prázdný a chátrá
- Čp.35 - obytná budova, která patří k řeznické provozovně na čp.33, po vysídlení přechází pod správu Státních lesů, jejichž zaměstnanci zde občas bydlí
- Čp.36 - zemědělství a krejčovská dílna, zprvu osídlen, pak od roku 1947 v držení vojenského útvaru hraniční stráže, od roku 1954 jsou zde kanceláře Státního statku
- Čp.37 - chalupník, po vysídlení prázdné
- Čp.38 - rodinný domek obecního posla, po vysídlení vždy na čas obydlen přechodně ubytovanými dělníky, od roku 1950 je zde ubytována rodina lesního povozníka, ve správě MNV
- Čp.39 - dříve pekařství, v roce 1945 osídleno a pekařství zde bylo v provozu do roku 1948, dnes obytný domek dělníka státního statku ve slušném stavu
- Čp.40 - rodinný domek, v němž byla umístěna německá mateřská škola, po válce osídleno vždy jen dočasně až docela zchátralo, nyní se provádí generální adaptace celého domku
- Čp.41 - zemědělství, po válce osídleno a pak předáno státnímu statku, dnes bytová jednotka dělníka státního statku v dobrém stavu
- Čp.42 - nová školní budova vystavěna v roce 1888, do roku 1945 zde byla německá Obecná škola, po válce obsazena americkou armádou, pak čsl. armádou, od roku 1947 je zde umístěna česká Obecná škola, od roku 1952 pak navíc Mateřská škola a školní kuchyně
- Čp.43 - samota k Radslavi, malozemědělec, po válce neosídleno, dnes již bouračka
- Čp.44 - samota k Hrušticím, malozemědělství, po válce neosídleno, dnes bouračka
- Čp.45 - chalupník a cestář, neosídleno, bouračka
- Čp.46 - chalupník, po válce osídleno, dnes pro zaměstnance státních statků
- Čp.47 - chalupník, dnes obytná budova zaměstnanců státního statku
- Čp.48 - rodinný domek, po válce neosídlen, dnes již bouračka
- Čp.49 - samota k Hrušticím, neosídleno, dnes bouračka
- Čp.50 - sedlářství, po jeho odsunu prázdné až do roku 1949, kdy sem byl přeložen poštovní úřad z čp. 16 a byt poštmistra, což je zde dodnes, je ve správě MNV
- Čp.51 - rodinný domek, po odsunu Němců zůstal prázdný, dnes bouračka
- Čp.52 - rodinný domek u Radslavi, který se po válce neosídlil, dnes je již rozbourán
- Čp.53 - rodinný domek rodiny Lepschych, kteří zde jako antifašisté zůstali a dodnes ve svém domku bydlí; domek je jediným soukromým nemovitým vlastnictvím v naší obci
- Čp.54 - samota k Hrušticím, po válce neosídlena, dnes již bouračka
- Čp.55 - chalupník a kolář, po válce osídleno, dnes zde bydlí dělník státního statku, v roce 1955 provedena generální oprava domku
- Čp.56 - samota k Radslavi, po válce neosídleno, dnes již bouračka
- Čp.57 - malozemědělství, v roce 1946 osídleno, v roce 1955 provedena adaptace domku, bydlí zde zaměstnanec státního statku s rodinou

- Čp.58 - samota k Hrušticím, po válce neosídlena, dnes již bouračka
 Čp.59 - chalupník, po válce osídleno okresním cestářem, který zde bydlí dodnes
 Čp.60 - hájenka u lesa ke Kovářovu, po vysídlení obydleno do roku 1948, od té doby prázdné a v roce 1954 zbouráno
 Čp.61 - dříve kovář, po válce již neuvedeno do provozu, v budově jsou pouze byty zaměstnanců státního statku
 Čp.62 - rodinný domek, po válce trvale neosídlen, je ve správě MNV a slouží k ubytování přechodných dělníků

Z tohoto stručného přehledu všech domů v Dolní Vltavici je tedy jasně vidět, že více než polovina domů se stala během posledních deseti let bouračkami, které jsou již po léta neobyvatelné a valná jejich část je již v rozvalinách. Tak rychle pracuje hlodavý zub času, zvláště pomáhá-li mu též člověk. Materiál, vhodný alespoň ke spálení se trhá, bourá a odváží. Počátek tohoto pustošení začal po odsunu Němců a pak hlavně od doby, kdy zde bylo vyměřeno zátopové pásmo.

Z budov v zátopové části obce se pravidelně opravují a řádně udržují jen budovy a zařízení veřejná, jako je školní budova, kinosál, kanceláře Státního statku, konsum a hostinec. Značným nákladem se začaly v letošním roce také dávat do pořádku budovy mimo zátopové pásmo v horní části obce, ale jinak vše rok od roku valem hyne a rozpadává se.

První osídlenci z roku 1945 a 1946, z nichž ještě několik dodnes žije v obci, rádi vzpomínají na krásnou, čistou a po všech stránkách upravenou obec, kdy do ní přišli, na krásné a výstavné budovy se zahrádkami pod okny, na upravené náměstíčko se zeleným trávníkem, na zámožnost a bohatství obce.

Z toho všeho jsem sám nepoznal po svém příchodu do obce v roce 1951 již vůbec nic, ale přesto si pamatuji za ty čtyři roky svého působení zde, několik dalších budov, které se staly v této době neobyvatelnými, neb byly zcela rozbourány.

Na všech místech vidíš pozvolný rozpad, bourání a zánik obce, který nezadržitelně pokračuje den ze dne a rok od roku dál a dál...

A hledíš k tomu bezmocně neb víš, že tomu tak být musí, že to je jen samozřejmý osud vesnice v pohraničí, v zátopovém pásmu a rezignovaně si nakonec říkáš: stejně to vše zahladí a srovná jednou voda !!!

Škola v Dolní Vltavici

Česká škola byla v obci otevřena dne 1.října 1945 pro deset dětí prvních českých osídlenců. Poněvadž školní budova čp.42 byla zpočátku obsazena americkou a po ní československou armádou, musela být třída umístěna v 1.poschodí budovy čp.15.

Teprve 2. května 1946 byla vojskem uvolněna část školní budovy a vyučování přeneseno do ní.

Prvním učitelem zdejší jednotřídní obecné školy byl Miroslav Sobotka, který zde působil tři roky. Po něm pak nastoupila Zdeňka Svobodová, která byla po roce vystřídána Antonínem Bulánem. Počet dětí byl ve škole po celá léta velmi nízký, průměrně 10 – 18 dětí. Když nakonec klesl tento počet na sedm, byla škola dnem 30.dubna 1950 uzavřena a sedm dětí z obce muselo docházet do školy v Černé. Inventář školy a její zařízení byly předány rovněž do Obecné školy v Černé. Školní budova byla propůjčena vojenskému útvaru pohraniční stráže Kyselov.

Když pak v roce 1950 začíná do obce nový příliv osídlenců ze Zvonkové a počet dětí v obci stoupne na 13, je zde opět, na žádost rodičů a MNV otevřena Národní škola.

Vyučování je zahájeno 18.prosince 1950 učitelem Karlem Kotlínem z Písku. Ponevadž však vojenský útvar ve škole stále dosud bydlí a nechce ji uvolnit, je zřízena třída školy na statku čp.2 v Kyselově. Sem je také převezena část inventáře a archiv ze školy v Černé.

Mezitím je dále jednáno s vojenským útvarem o uvolnění alespoň části školní budovy, protože dosavadní umístění budovy po všech stránkách nevyhovuje. Výsledkem toho je, že konečně na jaře v roce 1951 uvolní vojenský útvar ve školní budově jednu školní místnost v přízemí a naproti ní tmavou místnost na kabinet. Nic víc ! Záchody, sklepy a půda nejsou dosud škole k dispozici. Děti chodí na záchod do neobydlené hospodářské budovy proti škole, přičemž přebíhají dosti frekventovanou silnicí, uhlí na zimu nemá škola kam uskladnit – prostě poměry dosud stále neudržitelné. Zástupci obce proto dál jednají s vojenským útvarem a dosáhnou toho, že v listopadu 1951 je celá budova předána školním účelům.

Nastává rozhodný obrat v rozvoji školství v obci: škola do této doby odstrkovaná, ve špatném prostředí, kde se učitel i dětem špatně pracovalo, je opět pánem ve vlastní budově a postupně se stává středem pozornosti v obci.

Po převzetí je školní budova důkladně vyčištěna, jsou zasklena rozbitá okna, na jaře je pak budova vymalována a opravena střecha. V roce 1953 jsou upraveny zahrádky, zřízena ředitelna a byt v 1.poschodí budovy a místnosti vybaveny nábytkem.

Krásný nový nábytek je pořízen do nově zřízené Mateřské školy a školní kuchyně a do obecní knihovny umístěné ve školní budově.

V roce 1954 se maluje budova podruhé, byla natřena všechna okna v budově a zhotoveny nové klíče ke dveřím, přičemž opraveny i zámky. Veškerý náklad na zařízení školy činil od jejího převzetí v roce 1951 přibližně 40 000 Kč nové měny; z toho připadá na zařízení nábytkové pro Mateřskou školu asi 5 tisíc korun, na zařízení knihovny a kulturní místnosti rovněž 5 tisíc a zbývající částka připadá na opravy a údržbu školní budovy během posledních čtyř let.

V důsledku toho všeho je dnes školní budova velmi krásně a účelně vybavena, udržována v dobrém stavu a je jen velkou škodou, že i ona bude jednou zlikvidována a zatopena.

Ve školní budově je v přízemí tělocvična, školní dílna, mateřská škola a školní kuchyně. V prvním poschodí je učebna národní školy, kabinet, ředitelna, byt ředitele školy a kulturní místnost s obecní knihovnou.

Na národní škole vyučuje od 1. září 1951 František Nejedlý z Bohouškovice u Křemže / pisatel této kroniky/.

Národní škola Dolní Vltavice s učitelem Fr. Nejedlým na školním výletě v Českém Krumlově.

Mateřská škola

Na žádost rodičů, kteří pracují na státním statku a nemají často komu svěřit během dne své děti, byla v obci dnem 1. února 1952 otevřena Mateřská škola. Při zahájení bylo do ní zapsáno 18 dětí od dvou do šesti let. Matky při nástupu do práce přivádějí ráno své děti do školy, po skončení práce večer, si pro ně opět přicházejí. O děti ve škole je dobře postaráno, ve školní kuchyni dostávají dopolední přesnídávku, oběd a svačinu. Náklady na stravování jsou hrazeny z rozpočtu obce, část nákladů nesou rodiče, kteří připlácejí podle počtu stravních dnů. Ve školní kuchyni se stravují i děti ze školy národní, jejichž matky nemohou pro své zaměstnání vařit v poledne oběd.

Ve školní kuchyni, otevřené současně s mateřskou školou od 1. února 1952, vaří Marie Baucíková z Pláničky a po ní pak v roce 1954 přichází Anna Kavická z Mokré. Na mateřské škole působí od jejího založení učitelka Zdeňka Stehlíková z Bližné, po ní pak v roce 1953 působí krátký čas Marie Lepschy z Dolní Vltavice čp.53, po ní Růžena Mauricová z Oseku u Prachatic a posléze Věra Lepschy z D. Vltavice čp.53. Správou mateřské školy a školní kuchyně je pověřen ředitel národní školy František Nejedlý. Školnické práce v celé školní budově vykonává Anna Berkovcová z Dolní Vltavice / původně čp.7 /.

Poněvadž pozvolným odsunováním rodin v poslední době, klesá i počet dětí v obci, je mateřská škola počínaje dnem 1. července 1955, přeměněna na zemědělský útulek. V jejím působení a chodu se ovšem nic nemění.

Stejně tak klesá i počet dětí ve škole národní, když k 1. září 1955 je zapsáno do celé školy pouze 8 dětí. Půjde – li to takhle dál, bude opět škola zavřena, a to dříve, než dojde k zátopě. Pro budoucnost se počítá se zřízením nové školy v Bližné, do níž se pak přemístí po likvidaci Dolní Vltavice, celá vltavická škola.

Poštovní úřad

Do českých rukou přechází poštovní úřad v srpnu 1945, kdy zde nastupuje službu poštovník Placer a dva listonošové. Když pak v roce 1946 byla vysídlena a již znovu neosídlena většina vesnic v obvodu zdejšího poštovního úřadu / Kyselov, Mayerbach, Fleissheim, Kozí Stráň/, zůstává na poštovním úřadě pouze jeden vedoucí, který zde dopoledne úřaduje, odpoledne si pak jezdí pro poštu do Černé a pak vykonává roznášku po Bližné, Radslavi a Dolní Vltavici. Tuto práci vykonává od roku 1947 Vojtěch Pártl, který zde byl původně listonošem.

Obchody v obci

Ke konci války byly obchody se smíšeným zbožím na č.p.18. 34, 6 a 14. Prodejny na čp. 6 a 14 byly po válce zavřeny. Obchod na čp. 34 osídlil po válce Josef Vála jako národní správce. Konzum na čp.18 převzalo Spotřební družstvo Šumava se sídlem v Kaplici a prodejna byla dále v provozu. Když pak v roce 1949 byl obchod na čp.34 zlikvidován, přechází do konzumu na čp.18 Josef Vála jako vedoucí prodejny, která je nyní jedinou v obci.

Když je pak Josef Vála nucen odtud odejít, nastoupí zde postupně jako prodavačky místní ženy, a to do roku 1952 B. Šenkyplová, do roku 1953 Rosická, do roku 1954 H. Zdražilová a nakonec M. Minářová.

Za vedoucí Zdražilové je konzum dán do pořádku – vymalován, vyčištěn a provedeny nátěry. Nyní patří tato prodejna vesnickému spotřebnímu družstvu Jednota v Horní Plané, které ji převzalo po svém vytvoření v roce 1953.

Hostinec

Z bývalých hostinců v obci zůstal po válce v provozu pouze na čp.15. V počátku byl v provozní režii hostinského Miroslava Košiny, dnem 1. dubna 1953 ho převzala Jednota v Horní Plané.

V roce 1946 zřídil zde Miroslav Košina řeznictví, které později bylo zrušeno a ponechána pouze prodejna masa, zásobovaná z Českého Krumlova. Dnes je tato prodejna rovněž součástí Jednoty. Hostinec i prodejna masa jsou stále v dobrém a udržovaném stavu, větších oprav však není možno podnikat.

Pekářství

Bývalá německá pekárna na čp. 39 přešla po odsunu německého pekaře do české národní správy a pekli se zde chléb a pečivo až do roku 1947. Pak se začalo péci na druhé pekárně na čp. 27, která byla předtím zavřená. Ale i tato byla v roce 1949 uzavřena a pečivo i chleba se začal dovážet z pekárny v Černé. Dodnes se takto dvakrát týdně dováží do místního konzumu, kde se prodává.

Ostatní živnostníci

Ostatní živnostníci byli po válce, jako Němci, zbaveni práva své živnosti dále provozovat. Jedinou živnost sedlářskou zde provozoval bývalý německý živnostník na čp.50 a to do roku 1947.

Když byl odsunut majitel parní pily v Kyselově čp.2, převzal tuto do národní správy František Fischer, po něm pak volyňský Čech Otík, který vedl provoz pily i hospodářství do roku 1946. Po jeho onemocnění převzal správu pily Liebermann od Mariánských Lázní. Za něho se celý podnik značně zvelebil. Byl zakoupen generátor na výrobu střídavého elektrického proudu 220 V, který dodával proud podniku i v obci. Žel, že krásný rozvoj pily, který znamenal i rozvoj obce, byl vyšším zásahem přerušen: v roce 1949 byla Fondem národní obnovy pila zlikvidována. Její zařízení bylo většinou ponecháno na místě svému osudu, hospodářské objekty a pozemky převzal Národní pozemkový fond a po něm Státní statek, který si zde zařídil své středisko.

Elektrizace v obci

Na tomto podniku je přímo závislá obec při svícení elektrickým proudem. Dokud byla v řádném provozu pila, byl udržován v pořádku i náhon z Mlýnského potoka na turbínu, turbína a celé zařízení, související s dodáváním proudu pro obec.

Když pak pila zanikla, převzal zařízení pro výrobu proudu Státní statek, ale údržba všeho již byla horší. Nejčastěji vadné břehy náhonu propouštěly vodu, takže jí nebylo dostatek pro pohon turbíny a bývaly i jiné závady v rozvodu, provizorně udělaném.

Tím pak často docházelo v obci k přerušením v dodávání proudu, bylo nutno svítit petrolejovými lampami až do doby, než obětaví občané závady odstranili. Pro tyto nepříjemnosti a nákladnou údržbu se snažil MNV dostat již od roku 1950 do obce řádný elektrický proud ze sítě Jihočeských elektráren a bylo naléháno na dokončení rozestavěné elektrické sítě z Radslavi, kterou začali ještě Němci za války zde stavět. Pro budoucí zátopy se však MNV nepodařilo prosadit tuto elektrifikaci obce, ale byla alespoň v roce 1954 přidělena obci větší peněžní částka, k provedení generální opravy dosavadního elektrického zdroje a celého vedení.

Je to ovšem opět řešení provizorní, nedostačující a pro časté poruchy nebo nedostatek vody, je opět občas nutno svítit petrolejkami. Snad to zde do doby zátopy s tím naším světlem nějak vydržíme.

Správa obce.

Řešení a správa obce přechází poprvé do českých rukou v červenci roku 1945. V našich pohraničních obcích přejímají tuto správu od německých starostů nebo tajemníků, t. zv. komisaři. Bývali to ponějvíce svobodní mladíci ve věku kolem 20 let, z nichž mnozí nebývali právě nejschopnější na tyto celkem zodpovědné funkce a šli do pohraničí namnoze za dobrodružstvím.

K obci, kterou spravovali, neměli většinou nijaký bližší vztah a proto v ní také dlouho nevydrželi. Také v Dolní Vltavici se podobně vystřídali od července do konce roku 1945 tři komisaři a to: Vaverka, Šimera a Babický. S nimi se již zapracovával do obecních věcí řídící učitel zdejší školy Miroslav Sobotka a tento pak sám po odchodu posledního komisaře, tuto funkci převzal a zastával. Správu obce vedl Sobotka půl roku a po něm jí převzal Josef Vála, obchodník na čp.34. Vála pracoval po dobu jednoho roku sám a pak v roce 1947 byla zvolena *1. Místní správní komise*, jejímž předsedou se stal Josef Vála. Dalšími členy MSK byli finančníci Paroubek, Buřita, Čába a Jakl a z řad občanů Miroslav Košina a František Chromík. Možná říci, že tato komise, jmenovaná ze řad občanů, je již prvním, částečně demokratickým orgánem v obci.

V roce 1949 však Josef Vála pokládá funkci předsedy MSK / komisaře/ a na jeho místo je na návrh ostatních členů komise jmenován V. Chaloupka, pekař z čp. 27. Tímto rokem počínaje jsou nadále členové MSK jmenováni Okresním národním výborem v Českém Krumlově, nejsou tedy volenými orgány obce, ale jmenovanými.

Když pak v roce 1950 opouštějí obec všichni příslušníci dosavadní hraniční stráže je jmenována nová komise z řad místních občanů v tomto složení: předseda MSK Raimund Bartoš, domkář a členové: František Bartoš a Miroslav Košina z dosavadní komise a nově jmenovaní pak jsou Josef Vála, Jan Zadražil, lesní hajný a Antonín Bulán, ředitel školy. MSK je poprvé rozdělena na referáty – hospodářský, školský, zemědělský, zásobovací a finanční a každý z členů byl pověřen vedením jednoho z nich. Běžné záležitosti obce a agendu mimo referáty vyřizuje přímo předseda MSK.

Po odchodu předsedy MSK Bartoše a referenta Bulána na jaře roku 1951, dochází k doplnění komise a jsou do ní jmenováni : jako předseda František Augsburg, správce státního statku v Kyselově a jako člen Vojtěch Pártl, vedoucí poštovního úřadu. Rozdělení referátů zůstává nezměněno.

Zánik obce Kyselov

Od 1. ledna 1950 spravuje MSK i politickou obec Kyselov, který dříve spolu s Kozí Strání, tvořil samostatnou obec. Po válce však byly obě vesnice slabě osídleny, na Kozí Strání zůstává pouze jedna rodina rakouské státní příslušnosti a jeden osídlenec, všichni do roku 1948. Od té doby je pak celá vesnice úplně prázdná.

Vesnici Kyselov osídlili čtyři zemědělské rodiny v roce 1946, ale ty po krátké době přesídlí do Dolní Vltavice, takže i vesnice Kyselov je od té doby liduprázdná. Pouze několik samot podél silnice k Dolní Vltavici, které patří k obci Kyselov, jsou osídleny příslušníky pohraniční stráže a zaměstnanci statku.

Od roku 1950 jsou pak z těchto samot a tedy celé vesnice Kyselov, osídleny pouze domy čp.22 a 24. Na jaře 1954 se obě rodiny z těchto domků odstěhovaly, a tak zůstává Kyselov bez trvalého osídlení. Budovy a domky jsou buď již dávno bouráčkami, nebo pomalu chátrají, pozemky obhospodařuje státní statek spolu s vltavickými a tak je pochopitelné, že se Kyselov stává pouhou osadou Dolní Vltavice.

Místní národní výbor

Od 1.ledna 1952 se přeměňuje Místní správní komise na Místní národní výbor. V organizačním složení a práci v řízení obce se nic nemění, jediná významná změna je ta, že MNV již není jmenován, ale svobodně volen všemi občany v obci a po svém zvolení je Okresním národním výborem ve své funkci pouze potvrzován.

Dnem 1.dubna 1952 odchází z obce dosavadní předseda MNV František Augsberger a na veřejné schůzi občanů 21.dubna 1952 je zvolen nový MNV ve složení:

předseda MNV	-	František Nejedlý, ředitel školy
zástupce předsedy MNV	-	Vojtěch Pártl, vedoucí poštovního úřadu
referent zásobovací	-	Vilém Augsten, účetní státního statku
referent zemědělský	-	František Chromík, dělník státního statku
referent hospodářský	-	Miroslav Košina, hostinský
referent kulturní	-	Zdeňka Stehlíková, učitelka mateřské školy
referent bezpečnostní	-	Jan Zadražil, lesní hajný

Rozdělení práce, pravomoci a zodpovědnosti mezi jednotlivé referenty, se zde velmi dobře osvědčuje, každý z referentů zodpovídá za svůj pracovní úsek, jen záležitosti vskutku důležité, jsou projednávány na společných zasedáních pléna MNV.

V roce 1954 byl vydán nový zákon o národních výborech a na jeho základě dochází k novým volbám do MNV.

16.května 1954 je pak při společných volbách tajným hlasováním zvoleno 9 členů národního výboru, kteří si na svém prvním zasedání rozdělí funkce v MNV. Dosavadní referentský systém padá a struktura nového MNV vypadá takto:

předseda MNV	-	František Nejedlý, ředitel školy
tajemník MNV	-	František Valter, účetní státního statku
člen rady MNV	-	Miroslav Košina, hostinský

Tato tříčlenná rada přebírá funkci dosavadních referentů, běžné záležitosti a korespondenci vyřizuje tajemník MNV. Svou práci vykonávají členové rady v době mimo své normální zaměstnání a jsou částečně odměňováni pravidelnou měsíční odměnou. Zbývajících šest členů MNV se nezabývá vyřizováním běžných záležitostí, ale jsou rozděleni do komise kulturní a zemědělské.

V komisi kulturní jsou: Pavel Troják, lesní dělník, jako předseda komise; Zdeněk Tengler, důstojník PS útvaru jako člen a Katka Lukašáková, dělnice státního statku, členka

V komisi zemědělské jsou: Richard Dušek, vedoucí státního statku, jako předseda; Josef Lukašák, kočí st. statku, člen a Růžena Válková, krmička st. statku, členka.

Komise kulturní sleduje v obci záležitosti nejenom kultury, ale i školské, zdravotní, sociální apod. a komise zemědělská záležitosti zemědělské, hospodářské, zásobovací a bezpečnostní. Své poznatky a potřeby občanů sdělují pak jednotliví členové radě MNV, která zasedá na společné poradě pravidelně každý týden, anebo se větší problémy řeší na zasedáních celého MNV, které se koná každý měsíc.

Místnímu národnímu výboru má být pomocníkem v jeho práci Výbor žen, který byl v obci ustaven na jaře 1954 a je sedmičlenný.

Po volbách do MNV byla v červnu 1954 ustavena trestní komise, které předsedá Miroslav Košina, tajemníkem je František Valter a členy Josef Vála a Štefan Sedlák. Tato komise řeší nesrovnalosti v obci a menší případy, poněkud smířčím řízením.

V roce 1948 byl v obci ustaven i místní akční výbor Národní fronty, v němž jsou zástupci všech složek. Předsedou je Miroslav Košina, členy Josef Vála, Vojtěch Pártl a František Chromík. Pole jeho působnosti je však ve zdejší obci velmi malé.

Život politický

Ze čtyř politických stran Národní fronty v naší zemi byly po osídlení Dolní Vltavice ustaveny dvě organizace – Komunistická strana Československa a Národně socialistická strana – obě v roce 1946.

Při volbách do Národního shromáždění dostali komunisté 67 hlasů, národní socialisté 23 hlasů a ostatní strany neměly žádný hlas.

Dne 30. května 1948 probíhaly zde jako všude v celé republice nové volby do Národního shromáždění, při nichž se volila jednotná a pro všechny čtyři strany jednotná kandidátka. Hlasů proti této kandidátce nebylo. Kromě voleb devíti členů do MNV, se volil i zástupce do okresního a krajského národního výboru.

28. listopadu 1954 pak znovu probíhaly v obci volby a byl při nich zvolen navržený kandidát Štefan Figura z Malšína.

Obojí poslední volby probíhaly v obci klidně a důstojně. Volební místností byl avždy školní tělocvična, vhodně k tomu upravená.

Poměry kulturní a zdravotní

Pro kulturní podniky sloužila dobře od roku 1945 dřevěná montovaná stavba, kterou po osvobození postavili příslušníci čsl. armády na prostranství za školou. Dřevěné desky i ostatní části byly tehdy dovezeny z bývalého německého vojenského tábora v Černé. Vojáci tuto budovu pak používali za kuchyň a jídelnu, občané pořádali ve velkém sále taneční zábavy, filmová představení a jiné kulturní podniky. V roce 1948 byla však stavba na příkaz Okresního národního výboru v Českém Krumlově rozebrána a převezena do Domoradic, jako budoucí ubikace pro dělníky. Ztrátu tohoto kulturního střediska – účelně a na vhodném místě postaveného – dodnes ještě pociťujeme.

Náhradou za tento kulturní sál byla upravena třída v 1. poschodí bývalé školy /čp.2/ jako kulturní stánek a zde pak pořádány kulturní podniky i občasné taneční zábavy. Ovšem kromě několika oslav k významným výročím s kulturním programem školy, mládeže neb armády a několika zájezdů kulturních souborů, naše obec zvláště kulturně nežila.

Velkým přínosem v této věci bylo *Putovní kino* československého státního filmu, které začalo na žádost MNV dojíždět do obce na jaře v roce 1953. Pravidelně dvakrát měsíčně promítá dětem odpoledne vhodný film a večer pak dva filmy pro dospělé. Filmy bývají hodnotné a jsou hojně navštěvovány. Průměrný počet účastníků na večerním představení bývá 50 – 80 občanů. Za tím účelem byl kulturní sál v roce 1954 vymalován, zakoupeny do něho nové lavice, takže je pro promítání velmi vhodný.

V roce 1951 začala do obce zajíždět *Pojízdná knihovna* krajského národního výboru v Českých Budějovicích. V posledním roce však jezdí velmi nepravidelně a málo. Knihy z ní si vypůjčovaly hlavně školní děti, mládež a několik dospělých občanů. Mívala průměrně i s dětmi kolem 30 čtenářů.

Veřejná obecní knihovna se začala zařizovat na náklad obce v roce 1945. Dnes má asi 500 svazků, mimo příruční knihovnu zemědělskou. Do roku 1952 bývala umístěna v budově MNV, nyní je ve škole, kde byla v roce 1953 a 1954 místnost pro ni vybavena novým nábytkem / knihovničky, stolky, židle, klubovky a křesílka/, takže prostorná místnost knihovny je zároveň čítárnou a společenskou místností. Obecní knihovnu a veškerou kulturní činnost v obci řídí ředitel školy a učitelka mateřské školy.

Ve zdravotní péči bylo významnou událostí otevření *ošetřovny čsl.červeného kříže* v roce 1951, kterou na svůj náklad zařídil statek Kyselov v 1.poschodí budovy MNV. Čsl.červený kříž pak přidělil do obce ošetřovatelku, která měla správu ošetřovny, poskytovala první pomoc a sledovala vůbec život v obci po stránce zdravotní, t. j. hygienu bydlení, zdravotní stav novorozeňat a dětí vůbec, pomoc matkám a podobně. Když pak byla ani ne po roce Čsl. červeným křížem odvelena pryč z obce a státní statek přestal mít zájem o udržování ošetřovny a doplňování léčivy pro poskytování první pomoci, převzal dozor a správu ošetřovny MNV.

Léčiva jsou od roku 1952 doplňována z prostředků MNV, Státního statku a Čsl.červeného kříže a potřebným poskytují první pomoc samaritáni: Hilda Zadražilová, manželka hajného, Zdeňka Stehlíková, učitelka a František Nejedlý, ředitel školy.

Na podzim v roce 1952 se podařilo místnímu národnímu výboru získat pro Dolní Vltavici *ordinační lékařské středisko*. Do obce začal zajíždět pravidelně každý týden obvodní lékař z Horní Plané a po dvě hodiny vždy ordinoval na ošetřovně a obcházel případné nemocné. Jeho lékařská činnost se ovšem pro nedokonalé vybavení ošetřovny mohla omezit pouze na prohlídky a předepisování léků po vyšetření, s těžšími a akutními případy bylo samozřejmě nadále nutné jet do Horní Plané nebo do Hůrky. Přesto našim občanům velmi pomáhaly tyto ordinační dny a lékař před příjezdem do vsi byl často netrpělivě očekáván.

Od roku 1954 byly pro velké pracovní zatížení lékařovo, ordinační dny zkráceny na polovinu a lékař dojíždí do obce každé první a třetí úterý v měsíci – samozřejmě kromě vážných a akutních případů, k nimž je volán.

Aby bylo zajištěno v kteroukoliv denní a hlavně noční dobu spojení se světem, přihlásil MNV svůj telefon k trvalému spojení, takže je od roku 1953 možno přivolat do obce v nutných případech lékařskou pomoc i v době noční, stejně tak jako sanitní vůz pro přepravu do nemocnice. I když se tím částečně zvýšil udržovací telefonní poplatek, má toto trvalé spojení velký význam pro naši – jinak velmi odlehlou – obec a velmi často se osvědčuje v případě rychlého převozu matek k porodu do nemocnice.

Je jen zajímavé, že dodnes tak málo obcí chápe velký význam trvalého telefonického spojení pro obec po stránce zdravotní i bezpečnostní.

Činnost hasičská - požáry

Po osídlení obce novými občany uvedl do chodu hasičský sbor Josef Vála, který byl do roku 1951 jeho velitelem. O tuto práci měl zájem, takže byl jeho zásluhou sbor hasičů dobře vycvičen, vyzbrojen a schopen kdykoliv zasáhnout proti požáru. Po jeho rezignaci na tuto funkci, celá činnost hasičská viditelně upadá. Noví funkcionáři i velitel nemají již potřebného zájmu, lidé v těchto funkcích se mění, výcvik se neprovádí. V červnu 1953 si dokonce zapůjčí motorovou stříkačku vojenská jednotka a poškodí ji tak, že není schopna opravy. teprve po dlouhém vyjednávání je obci dodána na jaře 1955 stříkačka nová. Činnost hasičská je znovu oživena a do výcviku je zapojena hlavně mládež.

V posledním desetiletí byly poměrně časté požáry v obci. V létě 1949 došlo při uskladňování sena výfukem na půdu v čp.22 k požáru, při němž shořely stodoly a stáje nejen na čp.22, ale i na sousedních čp.21 a 23.

Dne 23.ledna 1954 došlo k požáru v bytě ředitele školy ve školní budově a to pravděpodobně od zcela nevyhaslých kamen. Poněvadž byl byt po sobotu a neděli prázdný a uzavřený, oheň se dusil a byl zjištěn až téměř po dvou dnech. Bylo veliké štěstí, že nový vzduch neměl přístup do místnosti, jejíž okna a dveře dobře přiléhaly, takže požár se lokalizoval jen v jedné místnosti, kde vše mohlo jen doutnat. Místnost však byla požárem

zničena téměř úplně: vnitřní zařízení a nábytek vzaly požárem úplně za své. Během roku však byla místnost opět uvedena do původního stavu, nově vybavena a opět schopna obývání.

V srpnu 1954 vznikl / z dosud neznámé příčiny/ požár v budově čp.2 v Kyselově, který zničil velkou část hospodářských budov, včetně zcela vyhořelého bytu novomanželů. Zničená část se již neopravila, takže velké stáje v budově začaly tak chátrat, že dobytek musel být přesunut do jiných stájí ve vesnici. Budova čp.2 tak zůstává od té doby téměř prázdná, kromě jedné stáje krav, která zde zbyla dosud ve slušném a zchovalém stavu.

P o č a s í a p ř í r o d n í ž í v l ý.

V této kapitole bych chtěl zachytit pouze několik významných výkyvů v počasí v posledním desetiletí, tedy nikoliv podrobný popis.

V únoru 1946 trvalo asi po pět dní deštivé počasí a napršelo tolik vody, že v řece se zvýšila hladina asi 4 metry nad normální stav. Bylo to ještě o 15 cm výše než za poslední velké povodně v roce 1920. Řeka vystoupá ze svých břehů zatopila domy podél, z nichž se obyvatelé museli vystěhovat. Konzum u řeky na čp.34 musel být narychlo vystěhován v noci přivolanou vojenskou jednotkou. I veškerý dobytek ze stájí na statku čp.2 v Kyselově, musel být převeden před blížící se povodní, do vsi Kyselova.

Za této povodně byl stržen i nový most přes řeku ve Vltavici, ač byl teprve před devíti měsíci postavený. Nápor a síla vody ho prudce rozrazila na dvě poloviny, levá polovina byla pak silou vody vržena k levému břehu, kde uvázla, kdežto pravá polovina strženého mostu byla vodou unášena dál, až narazila na zeď domu čp.32 / na ostrově/, kde se při přírazu opět rozrazila na dvě části a zůstala viset na místě. V tomto malém domku dosud bydleli jeho původní majitelé, Němci. Ti večer před blížící se povodní dali krávy, teleti i praseta důkladně nažrat a sami se pak s nejdůležitějšími svými věcmi, jistě namáhavě, dostali přes rozvodněnou řeku a utekli přes hranice do Rakouska. Když pak po opadnutí největšího náporu vody vnikl oddíl čsl. vojska do domku, našel ho prázdný, jen dobytek stál ve stáji po kolena ve vodě a měl důkladně založeno krmivo a jiné nebezpečí mu nehrozilo. Tak celý domek i zvířata v něm zátoku šťastně přežily – uprostřed rozbouřených živlů.

Tento zvýšený stav vody pak trval asi tři dny, po deštivém počasí pak hned napadlo spousty sněhu, že nade vsí sahal mnohde navátý sníh až k telefonním drátům.

Zimy v létech pozdějších pak bývaly mírné s malým množstvím sněhu. V místech mimo závěje sahal sníh v průměru do výše jednoho metru.

Rok 1947 byl zvláště suchý a teplý. Ještě v prvních dnech prosincových se zde popásal dobytek a pracovalo se na poli. Poměrně suché byly i roky následující – 1948, 1949 a 1950. Obilí bylo dost a ve zdejším vlhkém kraji nemusela být ani bída o píci.

Naopak chladná a deštivá období byla v létech 1954 a 1955. Zvláště v červenci v obou létech téměř neustále přšelo, čímž se žně oddálily tak, že ještě koncem září 1954, bylo zde u osady Kyselov venku žito. Také sena nebylo možno v obou letech usušit a velké povodně a rozlitá Vltava, zničila v okolí svého řečiště mnoho sena a pokud bylo již pokoseno, odnesla je pryč. Stav vody byl v červenci 1954 asi tři metry nad normál. Jiných větších povodní v posledních létech nebylo, kromě pravidelných a obvyklých vystoupení vody z normálního řečiště ,pokaždé na jaře za tání sněhu. stav vody tehdy býval nejvýše dva metry nad normál.

Největší mrazy v posledních létech byly vždy v měsíci lednu a pohybují se ponejvíce kolem – 25°C. Pravá zima s největším množstvím sněhu a závějemi, začíná pravidelně rok, co rok, počátkem února. Do té doby bývá sněhu velmi málo. Silná vrstva sněhu začíná pak valem tát koncem března.

Celkově je možno říci, že podnebí je zde dosti drsné a příroda, k člověku často nelítostná, vychovává lidi tvrdé, pevné, nebojácné a zdatné.